

1026 Budapest, Riadó u. 5-11.
Levélcím: 1534 Budapest, Pf. 958
KRID: 213396918
Ügyszám: VJ/50/2022.
Iktatószám: VJ/50-378/2022.

Betekinthető változat

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Deloitte Legal Göndöcz és Társai Ügyvédi Iroda (1068 Budapest, Dózsa György út 84/C, KRID: 18197701) és a Dr. Miks Anna Ügyvédi Iroda által képviselt **MASPEX OLYMPOS Üdítőital Gyártó Korlátolt Felelősségű Társaság** (6032 Nyárlőrinc, Fő u 1., KRID: 11775197) eljárás alá vont vállalkozás ellen gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának feltételezett megsértése miatt indult VJ/50/2022. számú versenyfelügyeleti eljárásban meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a Maspex Olympos Kft. egységes, folyamatos, versenykorlátozó célú jogsértést valósított meg, amikor az általa forgalmazott különböző italtermékek nagykereskedelmi partnereknek történő értékesítése során 2015-től 2023. április 17-ig az Európai Unió működéséről szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSZ.) 101. cikk (1) bekezdés a) pontjába és 2017. június 13-tól 2023. április 17-ig a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. § (2) bekezdés a) pontjába ütközően minimális viszonteladási árak meghatározására vonatkozó megállapodást kötött, illetőleg erre irányuló, ennek betartatását szolgáló magatartást tanúsított.

Az eljáró versenytanács a fenti jogsértésre tekintettel 335.950.000 Ft (azaz háromszázharmincötmillió-kilencszázötvenezer forint) összegű versenyfelügyeleti bírságot szab ki az eljárás alá vonttal szemben. A versenyfelügyeleti bírságot az eljárás alá vont a Magyar Államkincstár 10032000-01037557-00000000 számú versenyfelügyeleti bírságszámlája javára köteles megfizetni a jelen határozat átvételétől számított 30 napon belül, befizetéskor a közlemény rovatban feltüntetve az eljárás alá vont nevét, a versenyfelügyeleti eljárás számát, a befizetés jogcímét (versenyfelügyeleti bírság). Ha a kötelezett pénzfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, akkor az adózás rendjéről szóló törvény szerinti késedelmi pótlékkal azonos módon számított mértékű késedelmi pótlékot fizet. A bírság, illetve eljárási költség (és az esetleges késedelmi pótlék) meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

Az eljáró versenytanács kötelezi továbbá az eljárás alá vontat az általa kialakított megfelelési program jelen határozat kézhezvételétől számított további 2 évig történő fenntartására.

A határozat ellen az átvételtől számított 30 napon belül közigazgatási per indítható. A keresetlevelet a Gazdasági Versenyhivatalnál kell benyújtani elektronikusan a magyarorszag.hu oldalon elérhető *Úrlap a Gazdasági Versenyhivatal döntése elleni keresetlevél beterjesztéséhez*

dokumentum¹ használatával. A Gazdasági Versenyhivatal a keresetet az ügy irataival együtt továbbítja a közigazgatási perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéknek. A törvényszék eljárásában a jogi képviselet kötelező.

* * *

Az eljáró versenytanács meghozta továbbá az alábbi

végzést.

Az eljáró versenytanács az eljárást az egyes vendéglátóipari egységeket üzemeltető vállalkozásokkal kötött megállapodásokat érintő részében, illetve a 2017. június 13. napja előtti időszakot érintően a nagykereskedelmi partnerekkel kötött italforgalmazási megállapodások és magatartások Tpv. 11. § megsértését valószínűsítő részében a Tpv. 60/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján megszünteti.

A végzés ellen az átvételtől számított 8 napon belül közigazgatási per indítható. A keresetlevelet a Gazdasági Versenyhivatalnál kell benyújtani elektronikusan a magyarorszag.hu oldalon elérhető *Úrlap a Gazdasági Versenyhivatal döntése elleni keresetlevél beterjesztéséhez* dokumentum² használatával. A Gazdasági Versenyhivatal a keresetet az ügy irataival együtt továbbítja a közigazgatási perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéknek. A törvényszék eljárásában a jogi képviselet kötelező.

* * *

Amennyiben a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen is jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

I n d o k o l á s

I.

A vizsgálat indításának körülményei

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2023. február 22-én VJ/50/2022. számon versenyfelügyeleti eljárást indított³ a Maspex Olympos Üdítőital Gyártó Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Maspex Kft. vagy eljárás alá vont) ellen, miután az alkoholos és alkoholmentes italtermékek magyarországi vendéglátóipari egységekben történő forgalmazásának piacán folytatott ágazati vizsgálat⁴ során észlelte, hogy a nevezett vállalkozás az általa forgalmazott különböző italtermékek értékesítése

¹ https://magyarorszag.hu/szuf_ugyleiras?id=5a0fdf08-97b7-4015-874b-3643b45d7ebd

² https://magyarorszag.hu/szuf_ugyleiras?id=5a0fdf08-97b7-4015-874b-3643b45d7ebd

³ Ld. VJ/50-2/2022.

⁴ AL/563/2020. A jelentés elérhető:

https://gvh.hu/dontesek/agazati_vizsgalatok_piacelemzesek/agazati_vizsgalatok/jelentes-az-alkoholos-es-alkoholmentes-italtermek-magyarorszag-i-vendeglatoipari-egysegekben-torteno-forgalmazasanak-piacan-lefolytatott-agazati-vizsgalatrol

- keretében 2015-től olyan megállapodásokat kötött nagykereskedő partnereivel, továbbá egyes, vendéglátóipari egységeket üzemeltető vállalkozásokkal, amelyek alapján valószínűsíthetően legkisebb mértékű viszonteladási árat határozott meg partnerei részére, megsértve ezáltal a Tpvt. 11. § (2) bekezdés a) pontját, valamint az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdés a) pontját.
2. A versenyfelügyeleti eljárás a Tpvt. 65/A. §-ának (1) bekezdése szerinti, a Maspex Kft. telephelyén megtartott előzetes értesítés nélküli helyszíni kutatás⁵ foganatosításával indult.⁶
 3. Az eljáró versenytanács 2026. március 5-én közölte az eljárás alá vonttal előzetes álláspontját,⁷ ezzel egyidejűleg felhívta a Maspex Kft.-t, hogy a kézhezvételtől számított 15 napon belül írásban jelezze, kíván-e a Tpvt. 73/A. §-a szerinti egyezségi eljárásban részt venni.⁸
 4. Az eljáró versenytanács felhívására a Maspex Kft. egyezségi eljárásban vett részt, melynek eredményeként az eljáró versenytanács és a Maspex Kft. közös álláspontra⁹ jutott a megállapítandó jogsértés, az annak alapjául szolgáló tényállás és bizonyítékok, valamint az ezért kiszabandó bírság legmagasabb összege vonatkozásában. A közös álláspont a bizonyítékokat, a tényállást és a megállapítandó jogsértést illetően lényegében az előzetes álláspontban foglaltakkal azonos tartalommal jött létre. A Maspex Kft. a létrejött közös álláspontnak megfelelő egyezségi nyilatkozatot tett,¹⁰ majd nyilatkozott arról, hogy a kiegészítő előzetes álláspont tartalma érdemben megegyezik az egyezségi nyilatkozatában foglaltakkal.¹¹

II.

Az eljárás alá vont vállalkozás

5. A Maspex Kft. 2005-ben jött létre a Maspex Hungary Kft. és az Olympos-Top Kft. összeolvadása révén. A Maspex Kft. 100%-os tulajdonosa a TYMBARK-MWS Sp. z o.o. (Tymbark, Lengyelország),¹² mely utóbbi vállalkozás közvetlen irányítója a MASPEX Holding S.A. (Lengyelország), közvetett irányítója pedig a GMW Partners Sp. z o.o. (Lengyelország).¹³

⁵ VJ/50-3/2022., VJ/50-4/2022., VJ/50-5/2022. számú jegyzőkönyv

⁶ Az előzetes értesítés nélküli helyszíni kutatást a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 23.Kpk.750.414/2022/2. számú végzésével engedélyezte. (VJ/50-1/2022.)

⁷ VJ/50-352/2022.

⁸ VJ/50-354/2022.

⁹ VJ/50-368/2022.

¹⁰ VJ/50-371/2022.

¹¹ VJ/50-376/2022.

¹² VJ/50-9/2022. sz. adatszolgáltatás.

¹³ VJ/50-338/2022. sz. adatszolgáltatás.

6. Az eljárás alá vont a 2024. évben 51.022.137.109 Ft nettó árbevételt realizált. A vállalkozáscsoport 2024. évi konszolidált nettó árbevétele Ft-ra átszámítva 1.462.666.518.503 Ft volt.¹⁴

III.

A vizsgált magatartás piaci háttere

III.1. A piacmeghatározás szempontjai

7. A Tpkt. 14. § (1) bekezdése alapján az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és földrajzi piac figyelembevételével kell meghatározni. A megállapodás tárgyát alkotó árun kívül figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait.
8. A versenykorlátozó célú megállapodások esetében az érintett piacot a megállapodásban részes felek magatartása határozza meg, amennyiben is versenyellenes tevékenységüket e piacra összpontosítják.¹⁵ Egy egységes jogsértés kiterjedhet egyébként egymástól elkülönülő termékpiacokra is, és ilyen esetekben sem szükséges meghatározni, hogy ezen termékpiacok milyen érintett piacokhoz tartoznak.¹⁶
9. Árrögzítő vertikális megállapodás esetén a piaci részesedés meghatározásának az EUMSZ. alkalmazásában és a Tpkt. jelenleg hatályos szabályozása alapján nincs jelentősége, tekintettel arra, hogy a csekély piaci részesedésen alapuló mentesülés a törvény erejénél fogva kizárt. Ennek következtében az érintett piacnak a Tpkt. 14. § rendelkezéseiben foglaltak szerinti meghatározásának nincs kiemelt jelentősége,¹⁷ ezért azt teljes pontossággal nem is kell meghatározni.¹⁸ Ugyanakkor a piacmeghatározásnak az esetleges bírság meghatározása szempontjából lehet relevanciája. A piacmeghatározási közleménnyel¹⁹ összhangban a Bizottság általában nem határozza meg az érintett piacot olyan ügyekben, amikor az értékelés tárgyát egy versenykorlátozó célú megállapodás képezi, és erre az európai joggyakorlat²⁰ alapján nincs is kötelezettsége.
10. Ennek megfelelően az eljáró versenytanács az alábbiakban a vizsgált magatartás megértéséhez, értékeléséhez szükséges mértékben mutatja be az érintett termékek, szolgáltatások jellemzőit, keresleti és kínálati viszonyait, az eljárás alá vonthelyzetét.

¹⁴ VJ/50-337/2022.

¹⁵ T-71/03. sz. *Tokai Carbon kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet [EBHT 2005., 10. o.] 90. pontja

¹⁶ T-396/10. sz. *Zucchetti Rubinetteria SpA Európai Bizottság* ügyben hozott ítélet [EBHT 2013., 000 o.] 26-27. pontja

¹⁷ Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.37.236/2009/11., VJ/20/2005

¹⁸ Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6., VJ/162/2004.

¹⁹ A Bizottság közleménye az uniós versenyjog alkalmazásában az érintett piac meghatározásáról (C/2024/1645), ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1645/oj>

²⁰ A Törvényszék 2004. július 8-i ítélete, Mannesmannröhren-Werke kontra Bizottság, T-44/00, EU:T:2004:218, 132. pont; a Törvényszék 2016. június 28-i ítélete, Telefónica kontra Bizottság, T-216/13, EU:T:2016:369, 214. pont.

11. Az érintett piac meghatározásának a célja az adott vizsgált magatartás kapcsán a versenynyomás feltérképezése a releváns tények és körülmények alapján. Az érintett piac az a piac, amely tekintetében a versenykorlátozó, kizáró, illetőleg torzító hatás jelentkezik, figyelemmel arra, hogy az érintett piac a Tpvt. 14. §-ának (1) bekezdése szerint a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület által determinált.²¹
12. A Tpvt. szabályozása szerint az érintett piac meghatározása érdekében a megállapodás tárgyát képező és az azt helyettesítő áruk fogalmát földrajzilag is be kell határolni, vagyis az árupiacot földrajzilag tovább kell szűkíteni arra a területre, ahol a piacot befolyásoló hatás még érvényesülhet.

III.2. Az érintett termékek piaci viszonyainak bemutatása

13. A jelen versenyfelügyeleti eljárás tárgyát képező megállapodások – az ügyindító végzés által meghatározottak szerint – a Maspex Kft. által forgalmazott különböző italtermékek nagykereskedő partnerek, illetve egyes, vendéglátóipari egységeket üzemeltető vállalkozások irányába történő értékesítésének, továbbértékesítésének feltételeit érintik.
14. A Maspex Kft. fő tevékenysége szénsavas üdítőitalok, gyümölcslevek, ízesített ásványvizek, jegesteák gyártása és forgalmazása, valamint instant kávé, tea- és kakaóporok, pezsgőtabletták, jégkrém, illetve alkoholos italtermékek magyarországi forgalmazása. A vállalkozás emellett saját márkás (private label) termékeket is gyárt bérgyártásban.
15. A Maspex Kft. a kizárólagos magyarországi gyártója vagy forgalmazója az alábbi alkoholmentes, illetve alkoholtartalmú italmárkáknak: Topjoy, Kubu, Figo, Apenta, Nestea, Olympos, Tiger, Royal, Zubrowka, Bols.
16. [ÜZLETI TITOK]²²
17. A vizsgálat az eljárás alá vont és a versenytársak adatszolgáltatásai alapján a Maspex Kft. érintett termékeit az alábbi kategóriákba sorolta:
 - szénsavas üdítőitalok,
 - szénsavmentes gyümölcsös üdítőitalok (gyümölcslevek és gyümölcsitalok),
 - jegesteák,
 - ízesített vizek és ásványvizek,
 - tömény alkoholos italok,
 - egyéb termékek (energialtok, citrom ízesítők, szörpök).²³
18. Bár a fenti termékkategóriák a fogyasztó illetőleg a gyártó szempontjából, a keresleti és kínálati helyettesíthetőség szempontjaira, így különösen a felhasználási célra, az árra, az

²¹ A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.232/2007/14. sz. ítélete a VJ-28/2003. sz. ügyben.

²² VJ/50-13/2022. sz. adatszolgáltatás 3. sz. melléklete.

²³ A vizsgálat az egyéb kategóriába sorolta az instant italporokat, pezsgőtablettákat, jégkrémeket stb. is, de mivel az eljáró versenytanács szerint ezek nem tekinthetők italtermékeknek, ezekre az ügyindító végzés nem terjed ki, így ezen termékfelelések részletes ismertetésétől eltekint.

előállítás módjára tekintettel nem felétlenül helyettesítik egymást, az eljáró versenytanács nem tartotta szükségesnek, hogy kategóriánként részletesen meghatározza és elemezze az érintett piacokat, mivel jelen esetben ezen termékek nagykereskedelmi értékesítése volt érintett, és mivel a vizsgált magatartás valamennyi kategóriát érintette, ráadásul bizonyos termékeknek a Maspex Kft. is csak forgalmazója. A nem alkoholos italtermékek kapcsán megállapítható továbbá, hogy

- azok értékesítésének feltételeit a Maspex Kft. és partnerei [ÜZLETI TITOK],
- a szerződésekhez kapcsolódó árlisták [ÜZLETI TITOK],
- a nagykereskedelmi partnerek többsége az eljárás alá vont nem alkoholos italtermékeinek széles / teljes portfólióját forgalmazta,
- a vizsgált magatartás bizonyítékeként feltárt egyeztetések bármely kategóriára, márkára vonatkozhattak, és azonos mintázatot követtek.

19. Ugyanakkor az alkoholos és nem alkoholos italtermékekre [ÜZLETI TITOK], és az alkoholos italtermékek esetében a Maspex Kft. [ÜZLETI TITOK]. Az alkohol termékek esetében ugyanis az eljárás alá vont nyilatkozata²⁴ szerint [ÜZLETI TITOK].

20. Az eljáró versenytanács az alábbiakban röviden jellemzi az egyes kategóriákba tartozó termékeket és a piaci szereplőket, valamint bemutatja az eljárás alá vont szerepét. Ez utóbbi kapcsán az eljáró versenytanács piaci részesedési adatokat is ismertet, melyek alapvetően az eljárás alá vont, illetőleg a versenytársak által megadott becsléseken alapulnak.²⁵ Ezeket a becsléseket az eljáró versenytanács az eljárás alá vont piaci súlyának alátámasztására alkalmasnak találta, mivel a legtöbb adatszolgáltatás az adatok forrásaként (legalább részben) a Nielsen piackutató felméréseit jelölte meg, amely az iparágban széles körben elfogadott és használt statisztikákat készít a különféle italtermékek forgalmáról. Éppen ezért az eljárás alá vont és a versenytársak által adott becslések a legtöbb esetben egymáshoz is igen közel estek.²⁶

III.2.1. Szénsavas üdítőitalok

21. A szénsavas üdítőitalok szegmense kóla ízű és nem kóla ízű (gyümölcsös, tonik stb.) termékekre oszlik. [ÜZLETI TITOK] Ezen termékkörben a Maspex Kft. elsősorban

²⁴ VJ/50-350/2022.

²⁵ A piaci részesedésekkel kapcsolatos részletes összehasonlító adatokat a vizsgálati jelentés 3.3. fejezete tartalmazza.

²⁶ Az eljáró versenytanács a vizsgálat által a versenytársaktól bekért, kategóriánkénti árbevételi adatok alapján is készített becslést az eljárás alá vont részesedésére (ld. VJ/50-351/2022.), azonban ennek megbízhatóságát a Nielsen adatoknál kisebbnek értékelte, így a piaci viszonyok bemutatása során az ezekre való hivatkozást mellőzte, mivel az adatok csak az eljárás során megkeresett, legnagyobb versenytársak forgalmát tartalmazzák, az adatokban inkonzisztenciák is előfordulnak (pl. az ízesített vizek és ásványvizek kategóriában egyes válaszadók a nem ízesített ásványvizeket is feltüntették, a jegesteákat és energiatitalokat egyes válaszadók külön kategóriaként kezelték, míg mások más kategória részeként stb.), és a részesedések bizonyos esetekben jelentős mértékben eltérnek a Nielsen által mért adatoktól.

Apenta márkájával és Apenta Light termékeivel és Topjoy szénsavas üdítőivel van jelen.²⁷

22. Az eljárás alá vont részesedése ebben a szegmensben nagyjából stabilan [ÜZLETI TITOK] alakult.

III.2.2. Szénsavmentes gyümölcsös üdítőitalok

23. A szénsavmentes gyümölcsös üdítőitalok termékkörének termékeit [ÜZLETI TITOK].
24. [ÜZLETI TITOK]
25. Ezen termékkörben a Maspex Kft. Kubu, Olympos és Topjoy márkáival van jelen,²⁸ piaci részesedése [ÜZLETI TITOK] alakult, az évek során folyamatosan enyhén növekvő trendet követve.

III.2.3. Jegesteák

26. [ÜZLETI TITOK]²⁹
27. A piaci szegmens legnagyobb szereplőiként a Maspex Kft.³⁰ [ÜZLETI TITOK].
28. Ezen termékkörben a Maspex Kft. a Nestea márkával van jelen. [ÜZLETI TITOK]³¹
29. Az eljárás alá vont részesedése ebben a szegmensben megjelenésétől kezdve folyamatos, erőteljes növekedést mutatott, így [ÜZLETI TITOK] emelkedett.

III.2.4. Ízesített vizek és ásványvizek

30. Az ízesített vizek és ásványvizek termékkörét [ÜZLETI TITOK].³²
31. A szegmens legnagyobb szereplőiként a Maspex Kft. [ÜZLETI TITOK] termékeit jelölte meg.³³
32. Ezen termékkörben a Maspex Kft. az Apenta Vitamixx, Apenta+ és Kubu Waterr márkáival van jelen,³⁴ részesedése enyhén növekvő trendet mutat, de továbbra is csekély mértékű (a vizsgált időszakban [ÜZLETI TITOK]).

III.2.5. Tömény alkoholos italok

33. A Maspex Kft. [ÜZLETI TITOK].³⁵ Az eljárás alá vont 2022-től megszerezte a Royal vodka portfólió (ideértve pl. Royal Original, Royal Apple és Royal Raspberry), 2023-tól pedig a William Grant & Sons portfólió (ideértve pl. Hendrick's gin és Grant's whisky)

²⁷ VJ/50-13/2022. sz. adatszolgáltatás.

²⁸ VJ/50-13/2022. sz. adatszolgáltatás.

²⁹ VJ/50-13/2022. sz. adatszolgáltatás.

³⁰ VJ/50-13/2022. sz. adatszolgáltatás.

³¹ VJ/50-13/2022. sz. adatszolgáltatás.

³² VJ/50-13/2022. sz. adatszolgáltatás.

³³ VJ/50-13/2022. sz. adatszolgáltatás.

³⁴ VJ/50-13/2022. sz. adatszolgáltatás.

³⁵ VJ/50-13/2022. sz. adatszolgáltatás.

forgalmazásának jogát.³⁶ A Maspex Kft. által előadottak szerint ezen termékkörben a Royal, Żubrówka és Bols márkáival van jelen.³⁷

34. Legnagyobb szereplőként a Maspex Kft. [ÜZLETI TITOK] jelölte meg.
35. Az eljárás alá vont részesedése ebben a szegmensben a piacralépést követően [ÜZLETI TITOK] alakult.

III.2.6. Egyéb italtermékek

36. Az eljáró versenytanács a Maspex Kft. által gyártott vagy forgalmazott, a fenti termék kategóriákba nem sorolható italtermékeket (így különösen citrom ízesítők, energiałalok, szörpök) együttesen kezelte annak érdekében, hogy elkerülhesse a termékcsoportosítás további elaprózódását. Ezen termékek esetében a vizsgálat keretében nem állapítható meg az eljárás alá vont egységes piaci részesedése, mivel egymástól eltérő terméktípusok alkotják.
37. Az energiałalok termékkörében a Maspex Kft. Tiger nevű termékével volt jelen a piacon, azonban rövid idő után visszavonta a forgalomból.³⁸ A Maspex Kft. saját becslése szerint a forgalmazás három évében, vagyis 2020 és 2022 között minimális ([ÜZLETI TITOK]) piaci részesedéssel rendelkezett ebben a szegmensben.³⁹ A piaci szereplők a forgalmazás időszakában hasonlóan csekély mértékűre ([ÜZLETI TITOK]) becsülték a Maspex Kft. piaci részesedését az energiałalok termékkörében.⁴⁰

III.3. Az eljárás alá vont forgalmazási rendszere

38. A Maspex Kft. az általa gyártott vagy forgalmazott termékek esetében a következő értékesítési csatornákat alkalmazza:⁴¹
[ÜZLETI TITOK]
39. A Maspex Kft. nyilatkozata szerint az értékesítési csatornák közötti lényegi különbséget egyedül a megkötött szerződések formátuma jelenti. A [ÜZLETI TITOK] a vállalkozás a saját maga által megírt szerződésmintát (a továbbiakban: [ÜZLETI TITOK]) használja, amely egy egyéves időtartamra szóló keretszerződés, míg az összes egyéb partner esetében a partnerek által megszerkesztett formátumot. Egyéb vonatkozásban (fizetési határidő, a szerződéses megfelelések ellenőrzése, rendelés leadás módja) nincs különbség a vevő kategóriák között.⁴²
40. A versenyjogi joggyakorlat jellemzően megkülönbözteti egymástól a helyszíni fogyasztást lehetővé tevő Horeca egységekbe (ún. on trade szektor) és az otthoni fogyasztást lehetővé tevő kiskereskedelmi egységekbe (ún. off trade szektor) irányuló

³⁶ VJ/50-214/2022. sz. adatszolgáltatás.

³⁷ VJ/50-8/2022. sz. adatszolgáltatás.

³⁸ VJ/50-13/2022. sz. adatszolgáltatás.

³⁹ VJ/50-8/2022. sz. adatszolgáltatás. Az adatok forrása az adatszolgáltatás szerint: AC Nielsen adatok és saját gyári értékesítési adatok.

⁴⁰ VJ/50-213/2022. és VJ/50-249/2022. sz. adatszolgáltatások.

⁴¹ VJ/50-8/2022., VJ/50-9/2022., VJ/50-15/2022. sz. adatszolgáltatás.

⁴² VJ/50-15/2022. sz. adatszolgáltatás.

értékesítési csatornákat, mivel általában a fogyasztás jellemzői, a kiszérélek, az értékesítés feltételei és az árazás is markánsan eltérők. A jelen esetben ugyanakkor az eljáró versenytanács nem látta szükségesnek a két szegmens külön-külön történő, részletes elemzését és elkülönült érintett piacok meghatározását, mivel a jelen eljárás tárgyát a nagykereskedők irányába történő értékesítéssel kapcsolatos magatartás képezi, akik – a megkeresett partnerek egybehangzó nyilatkozatai szerint – eltérő mértékben, de egyaránt értékesítenek ([ÜZLETI TITOK]) kiskereskedelmi üzleteknek és Horeca egységeknek is, és közöttük a feltételrendszer tekintetében érdemi eltérésekről nem számoltak be. Megállapítható továbbá, hogy bár a Maspex Kft.-nek a vizsgált időszakban volt néhány olyan Horeca partnere, akiknek a kiszolgálását közvetlenül végezte, de ezek száma és a velük bonyolított forgalom nagysága a vizsgált időszak folyamán végig csekély és csökkenő jelentőségű volt, ráadásul a partnerek adatszolgáltatásaiból⁴³ az derült ki, hogy e kereskedelmi kapcsolatok nem a vizsgálat tárgyát képező, versenykorlátozó kitételeket tartalmazó szerződéseken alapultak.

IV.

A vizsgált magatartás

IV.1. A vizsgált magatartás háttere

IV.1.1. Szerződéskötési gyakorlat

41. A Maspex Kft. nyilatkozata szerint [ÜZLETI TITOK].⁴⁴ [ÜZLETI TITOK]⁴⁵
42. A Maspex Kft. legalább 2012 óta alkalmaz szerződésmintát a nagykereskedelmi szerződéseire. Ez a minta nem változott az évek során, csak akkor, ha ezt valamilyen jogszabályi változás indokolta. A vállalkozás összesen egyféle nagykereskedelmi szerződésmintát alkalmaz, a tárgyalások folytán azonban bizonyos szerződéses elemek eltérhetnek az egyes partnereknél. A mellékletek is eltérhetnek, mivel ezekben vannak az éves kondíciók, amelyeket a partnerekkel az éves tárgyalások során határoznak meg. A Maspex Kft. nyilatkozata szerint a vállalkozás nagykereskedelmi szerződéses viszonyai néhány partner kivételével⁴⁶ a Maspex Kft. szerződésmintáján alapulnak.
43. A rendelkezésre álló szerződések alapján megállapítható, hogy [ÜZLETI TITOK].

⁴³ VJ/50-118/2022., VJ/50-119/2022., VJ/50-120/2022., VJ/50-121/2022., VJ/50-122/2022., VJ/50-145/2022., VJ/50-155/2022.

⁴⁴ VJ/50-13/2022. sz. adatszolgáltatás.

⁴⁵ VJ/50-216/2022. sz. meghallgatási jegyzőkönyv.

⁴⁶ A vizsgálat által feltártak szerint a saját általános szerződési feltételeket alkalmazó nagykereskedelmi partnerek a következők: [ÜZLETI TITOK] (VJ/50-22/2022. sz. adatszolgáltatás), [ÜZLETI TITOK] (VJ/50-102/2022. sz. adatszolgáltatás), [ÜZLETI TITOK] (VJ/50-76/2022. sz. adatszolgáltatás) és [ÜZLETI TITOK] a 2023. évtől (VJ/50-91/2022. sz. adatszolgáltatás). Az eljárás alá vont jelezte továbbá, hogy saját szerződésmintát használt továbbá [ÜZLETI TITOK] is (VJ/50-364/2022. 2. sz. melléklet).

IV.1.2. Árképzés, árkedvezmények nyújtása

44. A Maspex Kft. termékeinek árazását befolyásoló főbb tényezők a következők: üzleti eredmény elvárás, termék előállítási költsége, adózási szabályok változása, akciók árak alkalmazása.⁴⁷
45. A Maspex Kft. nyilatkozata szerint a fentiek szerint meghatározott árakból nagykereskedelmi partnerei számára eseti kedvezményeket is biztosít. [ÜZLETI TITOK]⁴⁸
46. A Maspex Kft. az átdíj árának közlésére nagykereskedelmi árlistát alkalmaz, amelyet [ÜZLETI TITOK].⁴⁹ Az árlista változásairól a Maspex Kft. az összes kereskedelmi partnerét egyszerre, e-mailben értesíti.⁵⁰
47. A Maspex Kft. a viszonteladói partnerei számára kedvezményeket is kínál, amelyek a vállalat besorolása szerint a következő két csoportra oszthatóak:
[ÜZLETI TITOK]⁵¹
48. A Maspex Kft. előadta, hogy [ÜZLETI TITOK].⁵²
49. Az eljárás alá vont kifejtette továbbá, hogy [ÜZLETI TITOK].⁵³

IV.2. Szerződéses rendelkezések

50. A vizsgálat által a Maspex Kft.-től és nagykereskedelmi partnereitől beszerzett szerződések releváns rendelkezései az alábbiak:
[ÜZLETI TITOK]
51. Az árlistákat az eljárás alá vont, illetve partnerei által becsatolt szerződések a legtöbb esetben nem tartalmazták. Az eljárás alá vont az eljáró versenytanács felhívására a vizsgált időszak minden évéből⁵⁴ mintaként csatolt 1-1 [ÜZLETI TITOK]. A rendelkezésre álló adatok⁵⁵ alapján a nem alkoholos termékek vonatkozásában a következő megállapítások tehetők:
[ÜZLETI TITOK]
[ÜZLETI TITOK]⁵⁶ [ÜZLETI TITOK]⁵⁷

⁴⁷ VJ/50-8/2022. sz. adatszolgáltatás.

⁴⁸ VJ/50-216/2022. sz. meghallgatási jegyzőkönyv.

⁴⁹ VJ/50-15/2022. sz. adatszolgáltatás.

⁵⁰ VJ/50-216/2022. sz. meghallgatási jegyzőkönyv.

⁵¹ VJ/50-15/2022. sz. adatszolgáltatás.

⁵² VJ/50-350/2022.

⁵³ VJ/50-350/2022.

⁵⁴ Amely évre vonatkozóan ilyen árlistát a nyilvántartásaiból ki tudott nyerni. (VJ/50-350/2022. mellékletei)

⁵⁵ Az eljárás alá vont hivatkozott adatszolgáltatása, valamint az eljárás során a vizsgálat által beszerzett szerződések és e-mailes bizonyítékok összessége.

⁵⁶ VJ/50-15/2022. [ÜZLETI TITOK] elnevezésű melléklet

⁵⁷ VJ/50-350/2022. 2. sz. melléklet

[ÜZLETI TITOK]

52. Az alkoholos termékek esetében az eljárás alá vont által benyújtott árlistákban⁵⁸ csak nettó átadási / számlázási ár szerepel, ajánlott vagy minimum továbbeladási árak nem.
53. A vizsgálat áttekintette az eljárás alá vonttól és partnereitől beszerzett szerződéseket.⁵⁹ A vizsgálat összesen 238 olyan, a vizsgált időszakban alkalmazott szerződést azonosított, amelyek tartalmazták a két minimumár-klauzula valamelyikét. 142 szerződés a törzsszövegében és a mellékletében is tartalmazta az érintett kikötéseket, míg 92 szerződés csak a törzsszövegében tartalmazta, a mellékletében pedig nem. Négy feltárt szerződés csak a mellékletben található minimumár-klauzulát tartalmazta. A vizsgálat a Maspex Kft. összesen 47 különböző nagykereskedelmi partnerével kötött szerződéseiben azonosított minimumár-klauzulákat.
54. A vizsgálat során feltártak szerint a Maspex Kft. és partnerei, a közöttük hatályos szállítási keretszerződések módosításával, a törzsszövegben és a mellékletekben található minimumár-klauzulákat tartalmazó pontokat és melléklet-szövegrészeket 2023. április 17-i keltezéssel törölték a megállapodásukból.⁶⁰

IV.3. A rendelkezések gyakorlati érvényesülése

IV.3.1. A nagykereskedelmi partnerek nyilatkozatai

55. Annak érdekében, hogy feltárhassa a szerződésekben és szerződés-mellékletekben foglalt minimumár-klauzulák tényleges érvényesülését, az ajánlott árak alkalmazásának, Maspex Kft. általi esetleges nyomon követésének, ellenőrzésének, szankcionálásának gyakorlatát, a vizsgálat a Maspex Kft. 62 nagykereskedelmi partnerét kereste meg adatkéréssel.⁶¹
56. A vizsgálat kérdésére a nagykereskedelmi partnerek összegezték a Maspex Kft. forgalmazással kapcsolatos elvárásait és feltételeit. A partnerek közül 16 vállalkozás⁶² hivatkozott e körben a felek közötti szerződésre, általánosságban. Két válasz⁶³ kifejezetten kiemeli / idézi a forgalmazási feltételek közül a minimumár-klauzulát. Egy

⁵⁸ VJ/50-350/2022. 20.a., 20.b., 21.a., 21.b. sz. mellékletek

⁵⁹ Részletesen ld. a vizsgálati jelentés 76. pontjában szereplő táblázatban.

⁶⁰ VJ/50-23/2022. sz. adatszolgáltatás 3. sz. melléklete; VJ/50-90/2022. sz. adatszolgáltatás „Szerzodes_modositas_2023.14.17.pdf” elnevezésű számozatlan melléklete; VJ/50-106/2022. sz. adatszolgáltatás „Szerzodesmodositasi_megallapodas_2023.pdf” elnevezésű számozatlan melléklete; VJ/50-64/2022. sz. adatszolgáltatás „955_32_04_2022_1.pdf” elnevezésű számozatlan melléklete; VJ/50-87/2022. sz. adatszolgáltatás „Szerzodesmodositasi_megallapodas_Csepe.doc” elnevezésű számozatlan melléklete; VJ/50-105/2022. sz. adatszolgáltatás „2022_modositas.pdf” elnevezésű számozatlan melléklete; VJ/50-68/2022. sz. adatszolgáltatás „Maspex_szerzodesmodositasi_megall.pdf” elnevezésű számozatlan melléklete.

⁶¹ VJ/50-16/2020. - VJ/50-20/2020., VJ/50-27/2020. - VJ/50-40/2020., VJ/50-44/2020. - VJ/50-63/2020., VJ/50-127/2020. - VJ/50-140/2020., VJ/50-150/2020. - VJ/50-166/2020. sz. adatkérések.

⁶² VJ/50-43/2020., VJ/50-74/2020., VJ/50-78/2020., VJ/50-82/2020., VJ/50-83/2020., VJ/50-84/2020., VJ/50-85/2020., VJ/50-89/2020., VJ/50-91/2020., VJ/50-102/2020., VJ/50-103/2020., VJ/50-105/2020., VJ/50-106/2020., VJ/50-142/2020., VJ/50-171/2020. és VJ/50-190/2020. sz. adatszolgáltatások.

⁶³ VJ/50-79/2020., VJ/50-171/2020. sz. adatszolgáltatás.

további nagykereskedelmi partner nyilatkozata szerint „a Maspex Olympos Kft.-vel kötött megállapodás szerint tartják a meghatározott árakat”.⁶⁴

57. A vizsgálat hasonló kérdést tett fel a nagykereskedelmi partnereknek nyújtott kedvezmények feltételeivel, elvárásaival kapcsolatban is. Válaszában három vállalkozás⁶⁵ a fentiekhez hasonlóan általánosságban a szerződésre hivatkozott feltételként, két partner pedig a minimum-árak betartását nevezte meg kedvezményfeltételként. Az egyikük válasza szerint a Maspex Kft. által nyújtott (utólagos forgalomarányos) bónusz feltétele az akciós minimum árak betartása⁶⁶ volt, míg a másik partner válasza szerint a Maspex Kft. tartós árkedvezményének feltétele „a javasolt eladási ár alatti árazás elkerülése”⁶⁷ volt.
58. A vizsgálat azon kérdéseire, amely szerint a felek kapcsolata során érkezett-e a Maspex Kft. részéről megkeresés, illetve kérés a viszonteladási árakkal vagy kereskedői árréssel kapcsolatban, illetve az eljárás alá vont alkalmazott-e valaha szankciót, figyelmeztetést vagy fenyegetést erre vonatkozóan, a megkeresettek többsége egybehangzóan nemleges választ adott. Egy vállalkozás jelezte, hogy a Maspex Kft.-től néhány alkalommal az árrésének mértékére vonatkozó – de nem viszonteladási minimumár-meghatározásra, hanem az árrés mérséklésére vonatkozó – kérést kapott,⁶⁸ egy másik vállalkozás⁶⁹ a javasolt akciós végfelhasználói árakkal kapcsolatos kérésről számolt be, két vállalkozás⁷⁰ pedig akként nyilatkozott, hogy arra vonatkozó kéréseket kapott a Maspex Kft.-től, hogy ne (vagy csak bizonyos jelzők megjelenítésével) hirdesse a termékeit az általa javasolt viszonteladási árak alatt. Többen ugyanakkor hangsúlyozták, hogy az eljárás alá vont csak ajánlott árakat tett közzé,⁷¹ vagy hogy a minimum árak alkalmazására, kikényszerítésére nem került sor,⁷² illetőleg, hogy árképzésüket maguk határozták meg, a piaci körülményekhez igazodva.⁷³ Egy vállalkozás kifejtette,⁷⁴ hogy a Maspex Kft. nem is tudna rá nyomást gyakorolni az árképzés tekintetében, hiszen termékeinek súlya a kereskedő portfóliójában csekély, és a Maspex-termékek a Horeca szektorban sem stratégiai jelentőségűek. A nagykereskedők irányába történő nyomásgyakorlás egyébként sem racionális a gyártó / importőr részéről, mivel a nagykereskedők nem állnak közvetlen kapcsolatban a fogyasztókkal.
59. Ami az áralakulás nyomon követését, ellenőrzését illeti, a nagykereskedelmi partnerek döntő többsége azt válaszolta, nincs információja vagy tudomása arról, hogy a Maspex Kft. bármilyen módon nyomon követné az általa alkalmazott viszonteladási árakat. Hét

⁶⁴ VJ/50-72/2020. sz. adatszolgáltatás.

⁶⁵ VJ/50-69/2020., VJ/50-103/2020. és VJ/50-104/2020. sz. adatszolgáltatások.

⁶⁶ VJ/50-41/2020. sz. adatszolgáltatás.

⁶⁷ VJ/50-79/2020. sz. adatszolgáltatás.

⁶⁸ VJ/50-148/2022. sz. adatszolgáltatás.

⁶⁹ VJ/50-102/2022.

⁷⁰ VJ/50-143/2022. és VJ/50-168/2022. sz. adatszolgáltatások.

⁷¹ VJ/50-21/2022., VJ/50-64/2022., VJ/50-106/2022.

⁷² VJ/50-71/2022., VJ/50-72/2022., VJ/50-81/2022.

⁷³ VJ/50-64/2022., VJ/50-68/2022., VJ/50-91/2022., VJ/50-106/2022.

⁷⁴ VJ/22-67/2022.

nagykereskedelmi partner⁷⁵ azonban azt válaszolta, hogy havi jelentésben tájékoztatja a Maspex Kft.-t az általa alkalmazott viszonteladási árakról (ez ugyanakkor egyeseknél csak a listaárakra terjedt ki), két további vállalkozás⁷⁶ pedig azt jelezte, hogy a Maspex Kft. listát kért tőlük a viszonteladási áraikról, ők azonban megtagadták az eljárás alá vont kérését. Öt kereskedő⁷⁷ jelezte, hogy az árai szabadon hozzáférhetőek a honlapján vagy valamely egyéb internetes felületén, így az eljárás alá vont részéről (is) nyomon követhetőek, illetőleg azokat a Maspex Kft. a boltlátogatások során ellenőrizhette.

60. E körben az eljárás alá vont akként nyilatkozott,⁷⁸ arról, hogy a termékei milyen árakon jelennek meg a piacon, [ÜZLETI TITOK]. A vállalkozás a nyilatkozata szerint a nagykereskedelmi területen nem alkalmaz másfajta árfigyelést. A vizsgálat megkeresésére 41 vállalkozás, vagyis a nagykereskedelmi partnerek mintegy 2/3-a nyilatkozott úgy, hogy az általa alkalmazott akciós árakról rendszeresen kiadványt (újságot, szórólapot vagy internetes összeállítást) jelentet meg, vagy jelentetett meg az érintett időszak valamely részében. A nagykereskedők válaszai alapján a kiadványok többsége havi rendszerességű, és egy meghatározott országrészben kerül terjesztésre.

IV.3.2. E-mailes bizonyítékok

61. A vizsgálat során feltárt e-mailes bizonyítékok összefoglaló táblázata az előzetes álláspont mellékletében található. A vizsgálat összesen 26 olyan elektronikus levelezést tárt fel, amelyek a vizsgált magatartással, annak gyakorlati érvényesülésével összefüggésbe hozhatók. Az e-mailek zöme a 2019-2022 közötti időszakból való, de két e-mail 2017-es, egy pedig 2023-as dátumú. Valamennyi e-mail nem alkoholos italtermékekkel kapcsolatos, és alapvetően az akciós időszakokban érvényesülő árakat érintik. Mindazonáltal két e-mailben⁷⁹ utalás történik a javasolt normál árakra is, azt sugallván, hogy az eljárás alá vont nemcsak akciós időszakokban alkalmazott ajánlott árakat, hanem azon kívül is. Az e-mailekben nagyszámú (17 db⁸⁰) nagykereskedelmi partner szerepel címzettként vagy feladóként, illetve kerül említésre a Maspex Kft. belső levelezésében mint ártörő, kezelendő vállalkozás vagy mint sérelmet szenvedett fél. Tágabb összefüggésben további 9 partner⁸¹ neve jelenik még meg, esetükben azonban önmagában az e-mailek megszövegezése, körülményei alapján nem egyértelmű, hogy az ajánlott minimum árak létezéséről, betartásuk szükségességéről tudomással bírhattak volna.
62. 13 db e-mailben⁸² a Maspex Kft. felhívja valamely nagykereskedelmi partnerét az akciós minimum árak betartására, vagy ennek szükségességéről értekezik házon belül. Ezen

⁷⁵ VJ/50-43/2022., VJ/50-64/2022., VJ/50-68/2022., VJ/50-71/2022., VJ/50-74/2022., VJ/50-77/2022. és VJ/50-79/2022. sz. adatszolgáltatások.

⁷⁶ VJ/50-23/2022. és VJ/50-142/2022. sz. adatszolgáltatások.

⁷⁷ VJ/50-67/2022., VJ/50-101/2022., VJ/50-148/2022., VJ/50-150/2022., és VJ/50-190/2022. sz. adatszolgáltatások.

⁷⁸ VJ/50-216/2022. sz. meghallgatási jegyzőkönyv.

⁷⁹ Ld. előzetes álláspont melléklete 3. és 8. sz. e-mailek.

⁸⁰ [ÜZLETI TITOK]

⁸¹ [ÜZLETI TITOK]

⁸² Ld. előzetes álláspont melléklete 3-9., 14-16., 18., 23-25. sz. e-mailek

levelezések értelmében a nagykereskedelmi partnerek által alkalmazott akciós árak, és különösen az akciós újságokban hirdetett kedvezményes árak nem lehetnek alacsonyabbak az eljárás alá vont által meghatározott, olykor eltérő nevekkkel illetett (pl. javasolt akciós polci ár, javasolt minimum fogyasztói ár, javasolt nettó akciós ár) továbbeladási áraknál, hogy elkerüljék az „ártörést”. Ennek érdekében az eljárás alá vont gyakran áremelésre szólítja fel partnereit.⁸³ Időnként olyan instrukció is megfogalmazódik, hogy ha adott időszakban valamilyen oknál fogva az aktuális ár mégis alacsonyabb lenne a Maspex Kft. által meghatározott küszöbnél, akkor azt a terméket konkrét árral nem lehet hirdetni, az akciós újságban „bomba ár” vagy „top ár” megjelöléssel lehet csak megjeleníteni.⁸⁴ Más esetben⁸⁵ azonban még ez sem bizonyul kellően hatékony megoldásnak, és egy belső e-mailben azt szorgalmazzák az eljárás alá vont munkavállalói, hogy „rendet kell tartani” a piacon.

63. 12 db e-mail esetében a probléma az eljárás alá vonthoz valamely kereskedő által eljuttatott panasz, jelzés nyomán kerül napvilágra,⁸⁶ amikor is a versenytársak megküldik a Maspex Kft.-nek egy másik nagykereskedő árlistáját, akciós újságját, illetve érdeklődnek, hogy ők is alkalmazhatnak-e hasonlóan alacsony árat, vagy az alacsony árakra hivatkozva az átadói árak csökkentését vetik fel. 1 db levelezésben⁸⁷ a Maspex Kft. havi szintű egyeztetést kér a partnertől az akciós újságokat illetően, azaz aktívan ellenőrizni, monitorozni kívánja az alkalmazandó árakat.
64. A visszatérően „ársértő” kereskedők kapcsán 7 levelezésben⁸⁸ valamilyen fellépésre, szankciók alkalmazásának megfontolására, illetőleg azzal való fenyegetésre is sor került, vagy az ilyen jellegű intézkedések kilátásba helyezése a panasszal élő partnerek megnyugtatását szolgálta. Ennek keretében a szállítás megtagadása, az üzleti kapcsolat megszüntetése, illetve a partner „letiltása”, akcióból való kizárása, hirdetés megtiltása, áremelés megkövetelése merült fel.
65. Az e-mailek alapján megállapítható, hogy a minimum árak kikötése elsősorban azt a célt szolgálta, hogy a nagykereskedők közötti árversenyt keretek között tartsa. Erre utalnak az olyan megfogalmazások,⁸⁹ mint például [ÜZLETI TITOK]. Mindez vélhetően azért volt fontos a Maspex Kft. számára, mert a versenytársak alacsonyabb áaira hivatkozva egyes kereskedők az átadói árak csökkentését kívánták elérni az eljárás alá vontnál,⁹⁰ hogy az ő áraik is versenyképesek lehessenek, ami azt a veszélyt hordozta, hogy egy általános átadói árcsökkentést indíthat el, akár még a nagykereskedőkön is túlmutató, a

⁸³ Ld. pl. előzetes álláspont melléklete 10., 24-26. sz. e-mailek.

⁸⁴ Ld. előzetes álláspont melléklete 9., 18. sz. e-mailek.

⁸⁵ Ld. előzetes álláspont melléklete 19. sz. e-mail.

⁸⁶ Ld. előzetes álláspont melléklete 1., 2., 10-12., 17., 19-23., 26. sz. e-mailek.

⁸⁷ Ld. előzetes álláspont melléklete 14. sz. e-mail.

⁸⁸ Ld. előzetes álláspont melléklete 3., 13., 14., 15., 17., 19., 23. sz. e-mailek.

⁸⁹ Ld. előzetes álláspont melléklete 4., 5., 14., 20., 22. sz. e-mailek.

⁹⁰ Ld. előzetes álláspont melléklete 2., 8., 17. sz. e-mailek.

kiskereskedelmi láncokra is kiterjedő hatással [ÜZLETI TITOK],⁹¹ [ÜZLETI TITOK],⁹² [ÜZLETI TITOK],⁹³ [ÜZLETI TITOK]⁹⁴).

V.

Az eljárás alá vont álláspontja

66. Az eljárás alá vont képviselői a Maspex Kft. ügyfélkénti meghallgatása⁹⁵ alkalmával a törzsszövegben található minimumár-klauzulákkal kapcsolatban kifejtették, hogy az érintett rendelkezés a beszerzési ár alatti értékesítés tilalmának kivédésére került be a szerződésmintába. Ennek oka, hogy az élelmiszer-kereskedelmi törvényi szabályozás tiltja a beszerzési ár alatti értékesítést. A törvény megfogalmazása szerint ez akkor megvalósítható, ha a kereskedő nem rendelkezik a termék tulajdonjogával, csak továbbértékesítő. A korai években sok támadás érte a Maspex Kft.-t a beszerzési ár alatti értékesítés tilalmának megsértése miatt, mivel a nagykereskedő partnerek a beszerzési áraik alatt értékesítettek. Ezért került bele a szerződésmintába a minimumár-klauzulát megelőző pont, ami a tulajdonjog fenntartásra vonatkozik.⁹⁶ Ez a két szakasz célozta együttesen a beszerzési ár alatti értékesítés kivédését.
67. A Maspex Kft. képviselői nem tudták megmondani, hogy az érintett szerződés-szakaszban miért a „minimum ár” kifejezés szerepel. A vállalkozás képviselőinek tudomása szerint azonban a Maspex Kft. sales-es munkatársai a „minimum ár” alatt az akciós átadási árat értik. A kikötött minimum ár tehát a Maspex Kft. által előadottak szerint a beszerzési (ill. az akciós beszerzési) árat jelöli a szövegben.
68. A mellékletekben található minimumár-klauzulákkal kapcsolatban a Maspex Kft. kifejtette, hogy a bónuszok mértékét követő rendelkezések célja az akciós átadási árak tekintetében ugyanúgy a beszerzési árak alatti értékesítés kivédése, mint a törzsszövegben található rendelkezés esetében. A Maspex Kft. által előadottak szerint [ÜZLETI TITOK].
69. A Maspex Kft. nyilatkozata szerint [ÜZLETI TITOK].
70. [ÜZLETI TITOK] A vállalkozás képviselői a mellékletekben található minimumár-klauzulával kapcsolatban [ÜZLETI TITOK].
71. A Maspex Kft. nyilatkozata szerint a vállalkozás képviselői nem emlékeznek olyan esetre sem, hogy előfordult volna a nagykereskedelmi partnerekkel kötött szerződések egyoldalú felmondása vagy felfüggesztése akár a Maspex Kft., akár a partner részéről.
72. Az eljárás alá vont előadta továbbá, hogy gyakran előfordult, hogy a partnerek leveleket küldözgettek a vállalkozásnak egymás árainról, de a Maspex Kft. képviselői nem tudnak róla, hogy bármikor történt volna ezek nyomán bármilyen lépés vagy reakció a Maspex

⁹¹ Ld. előzetes álláspont melléklete 3. sz. e-mail.

⁹² Ld. előzetes álláspont melléklete 14. sz. e-mail.

⁹³ Ld. előzetes álláspont melléklete 20. sz. e-mail.

⁹⁴ Ld. előzetes álláspont melléklete 12. sz. e-mail.

⁹⁵ VJ/50-216/2022. sz. meghallgatási jegyzőkönyv.

⁹⁶ IV.9 pont: [ÜZLETI TITOK]

Kft. részéről. Az „ársértésekkel” kapcsolatos partneri jelzéseket a Maspex Kft. meghallgatja, ez a kereskedelemben bevett gyakorlat.

73. Az egyes e-mailes bizonyítékokban megjelenő „ártörés” kifejezés kapcsán a Maspex Kft. úgy nyilatkozott, hogy az egy belső használatú szleng, rövidítés az ajánlott fogyasztói ártól való eltérésre, amely egyaránt lehet pozitív és negatív előjelű.
74. Az eljárás alá vont kifejtette továbbá,⁹⁷ hogy a kifogásolt klauzulák (amelyek eredetileg a beszerzési ár alatti továbbértékesítés jogszabályi tilalmának való megfelelés vevők általi betartatását célozták) azért kerültek a szerződésekbe, mivel korábban piacon gyakran előfordult erre vonatkozó nagykereskedői szándék, és a Maspex Kft. ebből a szempontból kiszolgáltató helyzetben volt. A gyakorlatban ugyanakkor a Maspex Kft. előadása szerint ez a szerződéses rendelkezés - amely egyébként is alapvetően általános tartalmú előírás, amely önmagában, éppen annak keretjellege miatt, nem tekinthető konkrét végrehajtható megállapodásnak - nem került alkalmazásra, és hivatkozásként sem merült fel az évek során, ilyen módon nem keletkeztetett valódi versenykorlátozó megállapodást a felek között. Ez a mondat - éppen mivel a gyakorlatban soha nem volt semmilyen gyakorlati jelentősége - az évek során egyszerűen figyelmetlenségből maradt a szerződéses mintában, semmilyen fontossággal nem bírt a partnerekkel való együttműködés során.
75. Az eljárás alá vont hangsúlyozta, hogy partnerei teljes szabadsággal rendelkeztek az árképzésük során a vizsgálattal érintett években is. Ennek alátámasztására egy kimutatást is csatolt, amely 2016-2022 között tartalmazza a partnerek által alkalmazott akciós (legalacsonyabb) polci árakat és az adott időszakra a Maspex Kft. által ajánlott polci árakat példaként az Olympos citromlé, a 0,25 l-es Topjoy és Apenta+ termékek vonatkozásában. A kimutatás az eljárás alá vont szerint azt szemlélteti, hogy a partnerek saját, egyéni, egymáshoz képest is eltérő polci árakat alkalmaztak, amelyek gyakran voltak alacsonyabbak a Maspex Kft. által ajánlott árszintnél. Ebből egyértelműen levonható az a következtetés, hogy nem jött létre és a gyakorlatban nem is érvényesült minimum árak meghatározására vonatkozó semmilyen megállapodás vagy közös szándék, a keretjellegű szerződésnek nem volt a partnerek magatartására, a piacra vagy a versenyre befolyásoló hatása. Ezt álláspontja szerint egyébként a Maspex Kft. piaci súlya és a piac szerkezete sem tette lehetővé.
76. Az eljárás alá vont előadta, hogy a fentiek okán, mivel a szerződés csak keretjellegű, elméleti lehetőséget képviselő rendelkezést tartalmazott, annak megítélése során, hogy történt-e a felek között árrögzítés vagy minimális ár kikötése, vizsgálni kell azt, hogy ténylegesen és igazolhatóan létrejött-e konkrét versenykorlátozó megállapodás (szándék), és ezt követte-e megvalósult (akár egyeztetett) magatartás. E körben hivatkozott a VJ-145/2001/55. számú ügyben hozott elvi jelentőségű döntésre, melynek értelmében a felek által tanúsított, versenykorlátozást hordozó összehangolt vagy egyeztetett magatartás megvalósulása az, ami jogsértőnek tekinthető, ami azonban a jelen esetben nem történt meg. Álláspontja szerint egy ehhez kapcsolódó írásos megállapodás csak egy okirati bizonyíték lehet, amely a bizonyítási eljárás során alátámasztja és igazolhatóvá teszi a

⁹⁷ VJ/50-346/2022.

jogsértő magatartás létét. Versenykorlátozást hordozó összehangolt magatartás hiányában azonban egy olyan írásos megállapodás, amely esetén hiányzik annak gyakorlati érvényesülését célzó valódi és konkrét szándék, sem vezethet jogsértés megállapításához.

77. A Maspex Kft. utalt az Európai Unió Bíróságának C-211/22. sz. Super Bock ügyben hozott ítéletére (annak 48. és 53. bekezdésére) is, kiemelve, hogy a versenyjogi értelemben vett megállapodás „*nem alapulhat a forgalmazási szerződésben részes fél tisztán egyoldalú politikájának kifejezésén*”, vagyis csak „*akkor áll fenn, ha a szállító előírja a forgalmazóival szemben az általa forgalmazott termékek minimális viszonteladási árát, amennyiben ezen árak (1. feltétel) szállító általi előírása és azoknak (2. feltétel) a forgalmazók általi tiszteletben tartása e felek egybehangzó akaratának kifejezését tükrözi.*” Az eljárás alá vont hangsúlyozta, hogy az általa csatolt árkimutatás igazolja azt, hogy partnerei viszonylatában nem jött létre megállapodás vagy közös szándék árrögzítésre és minimum ár meghatározására sem, hiszen a partnerei (forgalmazók) a gyakorlatban egyáltalán nem tartottak tiszteletben semmilyen viszonteladói árra vagy minimum árra vonatkozó szállítói ajánlást, így versenyjogi szabályokat sértő kereskedelmi gyakorlatot nem tanúsított.
78. Az eljárás alá vont hangsúlyozta,⁹⁸ hogy az alkoholos termékek esetében a gyakorlatban soha semmilyen módon nem próbált beavatkozni a partnerek árképzésébe, és ezen termékek forgalmazási feltételei is eltértek a nem alkoholos termékekétől, lévén, hogy ebben a szegmensben az eljárás alá vont egy új piaci szereplő volt, szűkebb nagykereskedői körrel dolgozott, és nem alkalmazott sem időszakos, sem tartós akciókat. Kifejezett ajánlott vagy minimum árakat tartalmazó árlista hiányában nem volt továbbá olyan ár, amelynek betartását a nagykereskedőktől elvárta volna. Ezzel összhangban az alkoholos termékek kapcsán e-mailes bizonyíték sem került lefoglalásra. Hasonló érvelést adott elő a nem alkoholos termékek akción kívüli értékesítései vonatkozásában is. Álláspontja szerint ezek a körülmények azt is megkérdőjelezhetik, hogy ezen magatartások az alkoholmentes termékek akciós értékesítéseit érintő magatartással egységes, folyamatos jogsértést képezhetnek. Vitatta, hogy tényleges retorziók alkalmazására sor került volna, illetőleg hogy az árak alakulásának nyomon követését, az esetleges szankciók kilátásba helyezését szisztematikusan végezte volna.
79. Egyezségi nyilatkozatában⁹⁹ mindazonáltal a jogsértést elismerte, s lemondott a határozattal szembeni jogorvoslati jogáról.

VI.

Jogszabályi háttér

80. A Tpv. 11. § (1) bekezdése szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások egyesülési jog alapján létrejött szervezetének, köztestületének, egyesülésének és más hasonló szervezetének (a

⁹⁸ VJ/50-364/2022. 2. sz. melléklet

⁹⁹ VJ/50-371./2022.

továbbiakban együtt: vállalkozások társulása) a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. Nem minősül ilyennek a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre. A Tpv. 11. § (2) bekezdése alapján ez a tilalom vonatkozik különösen: a) a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározására.

81. A Tpv. 13. § (1) bekezdése szerint nem esik a tilalom alá a megállapodás, ha csekély jelentőségű. A Tpv. 2018. január 1-jétől hatályos 13. § (2) bekezdés b) pontja alapján a nem versenytársak közötti megállapodás csekély jelentőségű, ha a megállapodást kötő egyes feleknek a tőlük nem független vállalkozásokkal együttes piaci részesedése külön-külön az érintett piacok egyikén sem haladja meg a tizenöt százalékot.¹⁰⁰ A Tpv. 13. § (3) bekezdése értelmében ugyanakkor nem alkalmazható az (1) bekezdés bármely közvetlenül vagy közvetve a vételi vagy az eladási árak rögzítésére irányuló más megállapodásra vagy összehangolt magatartásra.¹⁰¹
82. A Tpv. 14. § (1) bekezdése szerint az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. A Tpv. 14. § (2) bekezdése alapján a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt - a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel - ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. A Tpv. 14. § (3) bekezdése szerint földrajzi terület az, amelyen kívül a) az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.
83. A Tpv. 15. § (1) bekezdése kimondja, hogy nem függetlenek az egy vállalkozáscsoportba tartozó vállalkozások, valamint azok a vállalkozások, amelyeket ugyanazok a vállalkozások irányítanak. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése értelmében egy vállalkozáscsoportba tartozik a vállalkozás azokkal a vállalkozásokkal,
- a) amelyeket a 23. § (2) vagy (3) bekezdésében foglaltak szerint önállóan irányít;
 - b) amelyek az a) pont szerint irányítják;
 - c) amelyeket a b) pont szerinti vállalkozás az a) pont szerint irányít;
 - d) amelyeket az a)-c) pont szerinti vállalkozások és a vállalkozás közül kettő vagy több közösen irányít.
84. A Tpv. 16. §-a értelmében a megállapodások meghatározott csoportjait a Kormány rendeletben mentesítheti a 11. §-ban foglalt tilalom alól. A Kormány a megállapodások

¹⁰⁰ 2018. január 1-jét megelőzően a csekély jelentőségű megállapodásokra vonatkozó mentesség küszöbe vertikális megállapodások esetén is 10% volt.

¹⁰¹ A 2017. június 13-át megelőző szabályozás értelmében a nem versenytársak közötti, közvetlenül vagy közvetve a vételi vagy az eladási árak rögzítésére irányuló versenykorlátozó megállapodások 10% alatti piaci részesedés esetén mentesülhettek a tilalom alól.

csoportos mentesüléséről a törvény 17. §-ában foglalt szempontok figyelembevételével rendelkezhet.

85. A Tpv. 17. §-a alapján mentesül a 11. §-ban foglalt tilalom alól a megállapodás, ha
- a) az hozzájárul a termelés vagy a forgalmazás észszerűbb megszervezéséhez, vagy a műszaki vagy a gazdasági fejlődés előmozdításához, vagy a környezetvédelmi helyzet vagy a versenyképesség javulásához;
 - b) a megállapodásból származó előnyök méltányos része a megállapodásban részt nem vevő üzletfelekhez jut;
 - c) a gazdasági verseny velejáró korlátozása vagy kizárása a gazdaságilag indokolt közös célok eléréséhez szükséges mértéket nem haladja meg; és
 - d) nem teszi lehetővé az érintett áruk jelentős részével kapcsolatban a verseny kizárását.
86. A Tpv. 20. §-a szerint annak bizonyítása, hogy a megállapodás a tilalom alól a 16. § vagy a 17. § alapján mentesül, azt terheli, aki a mentesülésre hivatkozik.
87. A vizsgált időszakban hatályos Régi Vertikális Kormányrendelet¹⁰² és Új Vertikális Kormányrendelet¹⁰³ 2. § (1) bekezdése értelmében az e rendeletben meghatározott feltételek szerint - a Tpv. 17. §-ában meghatározott szempontokra figyelemmel, a Tpv. 16/A. § (1) bekezdésében meghatározott fenntartással - a vertikális korlátozást tartalmazó vertikális megállapodás mentesül a gazdasági versenyt korlátozó megállapodásokra vonatkozó, a Tpv. 11. §-ában meghatározott tilalom alól.
88. Mind a Régi, mind az Új Vertikális Kormányrendelet 3. § (1) bekezdése kimondja továbbá, hogy a 2. § szerinti mentesülés akkor alkalmazható, ha a szállító piaci részesedése nem haladja meg a 30%-ot azon az érintett piacon, ahol eladja a szerződés szerinti terméket vagy szolgáltatást, és a vevő piaci részesedése nem haladja meg a 30%-ot azon az érintett piacon, ahol a szerződés szerinti terméket vagy szolgáltatást vásárolja.
89. A Régi és az Új Vertikális Kormányrendelet 7. § a) pontja illetve 7. § (1) bekezdés a pontja alapján is a 2. § szerinti mentesülés nem alkalmazható arra a vertikális megállapodásra, amelynek célja közvetlenül vagy közvetetten, önmagában vagy más, a megállapodásban részt vevő vállalkozások ellenőrzése alatt álló tényezőkkel együtt a vevő lehetőségeinek korlátozása az általa alkalmazott eladási ár meghatározásában, ide nem értve a szállító lehetőségét legnagyobb vagy ajánlott eladási ár meghatározására, feltéve, hogy az nem eredményez – a megállapodásban részt vevő vállalkozások bármelyike általi nyomásgyakorlás vagy ösztönzés következményeként – rögzített vagy legkisebb eladási árat.
90. Az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdése szerint a belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan, vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti

¹⁰² A vertikális megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alóli mentesítéséről szóló 205/2011. (X. 7.) Korm. rendelet

¹⁰³ A vertikális megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alóli mentesítéséről szóló 306/2022. (VIII. 11.) Korm. rendelet (hatályos: 2022. szeptember 1-től)

kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen: a) a beszerzési vagy eladási árak, illetve bármely egyéb üzleti feltétel közvetlen vagy közvetett rögzítése.

91. Az EUMSZ. 101. cikk (3) bekezdése szerint az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdése rendelkezéseinek alkalmazásától el lehet tekinteni az olyan esetekben, amikor a vállalkozások közötti megállapodás vagy megállapodások csoportja, a vállalkozások társulásai által hozott döntés vagy döntések csoportja, az összehangolt magatartás vagy összehangolt magatartások csoportja hozzájárul az áruk termelésének vagy forgalmazásának javításához, illetve a műszaki vagy gazdasági fejlődés előmozdításához, ugyanakkor lehetővé teszi a fogyasztók méltányos részesedését a belőle eredő előnyből anélkül, hogy:
- a) az érintett vállalkozásokra olyan korlátozásokat róna, amelyek e célok eléréséhez nem nélkülözhetetlenek;
 - b) lehetővé tenné ezeknek a vállalkozásoknak, hogy a kérdéses áruk jelentős része tekintetében megszüntessék a versenyt.
92. Az Európai Unió Tanácsának 1/2003/EK sz. rendeletének¹⁰⁴ (a továbbiakban: 1/2003 rendelet) 2. cikke alapján azon állítás bizonyításának terhe, hogy az EUMSZ. 101. cikk (3) bekezdésének feltételei teljesülnek, azon a vállalkozáson nyugszik, amely az e bekezdés által biztosított kedvezményt igénybe kívánja venni.
93. A Bizottság de minimis közleményének¹⁰⁵ 8. pontja értelmében a vállalkozások közötti olyan megállapodások, melyek hatással lehetnek a tagállamok közötti kereskedelemre, és melyeknek hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, nem korlátozzák érzékelhetően a versenyt a Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése értelmében: b) ha a megállapodás részes feleinek egyedi piaci részesedése nem haladja meg a 15%-ot a megállapodás által érintett bármely érintett piacon, amennyiben a megállapodás olyan vállalkozások között jött létre, melyek e piacok bármelyikén egymásnak nem tényleges vagy potenciális versenytársai (nem versenytársak közötti megállapodás).
94. A Bizottság de minimis közleményének 13. pontja szerint e közlemény nem terjed ki az olyan megállapodásokra, melyeknek célja a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása. A Bizottság tehát nem alkalmazza a fentebb meghatározott piaci részesedési küszöbök által létrehozott védett kikötőt ezekre a megállapodásokra. A Bizottság nem alkalmazza az e piaci részesedési küszöbök által létrehozott védett kikötőt azokra a megállapodásokra, amelyek a jelenlegi vagy jövőbeni bizottsági csoportmentességi rendeletekben felsorolt különösen súlyos korlátozások

¹⁰⁴ A Tanács 1/2003/EK rendelete (2002. december 16.) a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról, Hivatalos Lap Magyar Különkiadás, 8. Fejezet 2. kötet, 205 – 229. oldal

¹⁰⁵ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (1) bekezdése szerint a versenyt érzékelhetően nem korlátozó, csekély jelentőségű (de minimis) megállapodásokról szóló közlemény (2014/C 291/01)

bármelyikét tartalmazzák, és amelyek esetében a Bizottság úgy tekinti, hogy céljuknál fogva általában korlátozzák a versenyt.

95. A Bizottságnak a vizsgált időszak első felében hatályos, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról szóló 330/2010/EU (2010. április 20.) Rendelete (a továbbiakban: Régi EU Vertikális Rendelet) 2. cikk (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdése alapján és e rendelet rendelkezéseire is figyelemmel a Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazandó a vertikális megállapodásokra, amennyiben az ilyen megállapodások vertikális korlátozásokat tartalmaznak.
96. A Régi EU Vertikális Rendelet 3. cikk (1) bekezdése értelmében a 2. cikk szerinti mentesség azzal a feltétellel alkalmazható, hogy a szállító piaci részesedése nem haladja meg a 30%-ot azon az érintett piacon, ahol eladja a szerződés szerinti árukat és szolgáltatásait, és a vevő piaci részesedése nem haladja meg a 30%-ot azon az érintett piacon, ahol vásárolja a szerződés szerinti árukat és szolgáltatásokat.
97. A Régi EU Vertikális Rendelet 4. cikke tartalmazza a csoportmentességi kedvezmény megszüntetésével járó – különösen súlyos – korlátozásokra vonatkozó szabályokat. Ezek alapján a 2. cikk szerinti mentesség nem alkalmazandó azokra a vertikális megállapodásokra, amelyek célja – közvetlenül vagy közvetve, önmagukban vagy más, a felek irányítása alatt álló tényezőkkel együtt – a következő:
- a) a vevő azon képességének korlátozása, hogy saját eladási árát megállapítsa, nem sértve azt a lehetőséget, hogy a szállító megállapítsa a maximális eladási árát vagy eladási árát javasoljon, feltéve hogy azok nem vezetnek - a felek bármelyike részéről történő nyomásgyakorlás vagy ösztönzés eredményeként - rögzített vagy minimális eladási árhoz.
98. A vizsgált időszak vége felétől (2022. június 1-től) hatályos, a Bizottságnak az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 2022. május 10-i 2022/720 (EU) Rendelete (a továbbiakban: Új EU Vertikális Rendelet)¹⁰⁶ 2. cikk (1) bekezdése, 3. cikk (1) bekezdése és 4. cikk a) pontja lényegében a fentiekkel teljesen egyező szabályozást tartalmaz.
99. A Tpv. 60/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján a vizsgáló, illetve az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti, ha az eljárás során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg, hogy a magatartás jogsértő-e, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.
100. A Tpv. 76. § (1) bekezdése szerint az eljáró versenytanács határozatában
- f) megállapítja a jogsértés tényét,
- i) jogsértés megállapítása esetén arányos és a jogsértés megszüntetéséhez vagy a jogsértés hatásainak kiküszöböléséhez szükséges kötelezettséget – ideértve a magatartásra

¹⁰⁶ C/2022/3015, HL L 134., 2022.5.11, pp. 4–13

vonatkozó, vagy szerkezeti korrekciós intézkedéseket – ír elő, így különösen az ügylet jellegének megfelelő üzleti kapcsolat létrehozásától vagy további fenntartásától való indokolatlan elzárkózás esetén szerződéskötésre kötelez,

k) bírságot szab ki.

101. A Tpvt. 78. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az eljáró versenytanács bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozó jogsértő magatartást valósít meg. Ugyanezen szakasz – jelen eljárásra irányadó¹⁰⁷ – (1b) pontja szerint a bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve azon – a határozatban azonosított – vállalkozáscsoport a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A Tpvt. 78. § (3) bekezdése szerint a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, gyakoriságára – tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg. Ugyanezen szakasz (3a) bekezdése alapján az eljáró versenytanácsot a (3) bekezdés szerinti mérlegelés körében az (1b) bekezdés nem köti. Az (1b) bekezdést a 76. § (1) bekezdés k) pontja szerinti döntés meghozatalakor kell alkalmazni.
102. A Tpvt. 91/A. § (1) bekezdése értelmében az EUMSZ. 101., illetve 102. cikkének alkalmazása során a Tpvt. rendelkezéseit a Tpvt. XVI. fejezetében, illetve az 1/2003/EK tanácsi rendeletben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

VII.

Jogi értékelés

VII.1. Hatály, joghatóság

103. A Tpvt. 1. § (1) bekezdése szerint e törvény hatálya kiterjed a természetes és a jogi személynek, valamint a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak – ideértve a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepét is a VI. fejezetben szabályozott magatartások kivételével – (a továbbiakban az előzőek együtt: vállalkozás) Magyarország területén tanúsított piaci magatartására, kivéve, ha törvény eltérően rendelkezik.
104. A vizsgálat tárgyát képező magatartások Magyarországon hivatalosan nyilvántartott, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaságok közötti szerződéses viszonyokat érintenek, illetve általuk Magyarország területén tanúsított piaci magatartásoknak minősülnek. Erre tekintettel az eljárás alá vont magatartására kiterjed a Tpvt. területi hatálya.

¹⁰⁷ A vizsgált magatartás 2023. szeptember 1-jét megelőző lezárultára tekintettel.

VII.2. Az alkalmazandó jog

105. Az 1/2003 rendelet 3. cikk (1) bekezdése szerint, ha a tagállamok versenyhatóságai vagy a nemzeti bíróságok az EKSz. 81. cikkének¹⁰⁸ (1) bekezdése szerinti megállapodásokra, vállalkozások társulásainak döntéseire vagy összehangolt magatartásokra, amelyek e rendelkezés értelmében befolyásolhatják a tagállamok közötti kereskedelmet, a nemzeti versenyjogot alkalmazzák, akkor az ilyen megállapodásokra, döntésekre vagy összehangolt magatartásokra az EKSz. 81. cikkét is alkalmazniuk kell. A tagállamok közti kereskedelemre gyakorolt befolyás fogalmának értelmezését, alkalmazását a TKKÉ közlemény segíti,¹⁰⁹ annak alkalmazása ugyanakkor a tagállami versenyhatóságok számára nem kötelező.¹¹⁰
106. A kereskedelemre gyakorolt hatás kritériuma az EUMSZ. 101. és 102. cikke alkalmazásának hatókörét azokra a megállapodásokra és magatartásokra korlátozza, amelyek alkalmasak arra, hogy az Európai Unión belül legalább minimális szinten, határokon átnyúló hatást gyakoroljanak. Az Európai Bíróság megfogalmazása szerint a megállapodás vagy magatartás arra való alkalmasságának, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre hatást gyakoroljon, „érzékelhetőnek” kell lennie.¹¹¹
107. A 101. cikk megfogalmazásából, valamint az uniós bíróságok ítélezési gyakorlatából következik, hogy a kereskedelemre gyakorolt hatás kritériumának alkalmazásakor különösen három összetevővel kell foglalkozni: 1) a tagállamok közötti kereskedelem, 2) hatással lehet, 3) érzékelhetőség fogalma.
108. A „tagállamok közötti kereskedelem” fogalmába beletartozik minden határokon átnyúló gazdasági tevékenység, azaz nem korlátozódik a határokon átnyúló hagyományos áru- és szolgáltatáscserére. Szélesebben értelmezett fogalom, amely valamennyi határokon átnyúló gazdasági tevékenységre kiterjed, a letelepedést is beleértve.¹¹² A kialakult ítélezési gyakorlatban a „kereskedelem” fogalma olyan eseteket is magában foglal, amelyekben a megállapodás vagy magatartás a piaci verseny szerkezetére gyakorol hatást.¹¹³
109. A „hatással lehet” kifejezés arra utal, hogy jogi vagy ténybeli objektív tényezők egy csoportja alapján kellő mértékű valószínűséggel előre láthatónak kell lennie annak, hogy egy megállapodás, illetve magatartás közvetlen vagy közvetett, tényleges vagy

¹⁰⁸ 2009. december 1-jei hatállyal az EKSz. 81. és 82. cikke az EUMSZ. 101. és 102. cikke lett. Az új 101. és 102. cikkek tartalmilag azonosak a korábbi 81. és 82. cikkel. A jelen ügy szempontjából a 81. és 82. cikk alatt a 101. és 102. cikkekre utalást kell érteni, ahol ez szükséges.

¹⁰⁹ A Szerződés 81. és 82. cikkében szereplő, a kereskedelemre gyakorolt hatás fogalmáról szóló iránymutatás (2004/C 101/07; HL C 101., 2004.4.27., 81. o.)

¹¹⁰ Analógiaként lásd C-226/11. sz. Expedia Inc. kontra Autorité de la concurrence és társai ügy, ECLI:EU:C:2012:795; C-360/09. sz. Pfleiderer AG kontra Bundeskartellamt ügy, ECLI:EU:C:2011:389.

¹¹¹ Lásd a 22/71. sz. Béguelin-ügyben hozott ítélet 16. pontját [EBHT 1971., 949. o.].

¹¹² Lásd a C-172/80. sz. Gerhard Züchner kontra Bayerische Vereinsbank ügyben hozott ítélet 18. pontját [EBHT 1981., 2021. o.].

¹¹³ Lásd pl. a T-24-26/93., T-28/93. sz. Compagnie maritime belge és mások kontra Bizottság egyesített ügyben hozott ítélet 203. pontját [EBHT 1996., II-1201. o.], valamint a 6/73. és 7/73. sz. Commercial Solvents ügyben hozott ítélet 23. pontját [EBHT 1974., 223. o.].

potenciális hatást gyakorolhat a tagállamok közötti kereskedelem mintázatára. A kialakult joggyakorlat értelmében az Európai Unión belüli piaci verseny szerkezetét befolyásoló megállapodások vagy magatartások esetén az uniós jog alkalmazhatósága megállapítható.

110. A „jogi vagy ténybeli objektív tényezők egy csoportja alapján kellő mértékű valószínűség” kitétel értelmében az eljárás alá vontak szubjektív szándéka nem releváns a kérdés megítélésében. Lényeges továbbá, hogy a közösségi jog alkalmazhatóságának megállapításához nem szükséges a tényleges hatásgyakorlás; elegendő, ha a megállapodás alkalmas az ilyen hatás kiváltására.¹¹⁴ A kereskedelemre gyakorolt hatás kritériuma számos tényezőtől függhet. Ilyen tényezők közé sorolható például a szóban forgó megállapodás vagy gyakorlat természete, a megállapodás tárgyát képező áru jellege, az érintett vállalkozások piaci pozíciója vagy fontossága.¹¹⁵
111. Az eljáró versenytanács kiemeli továbbá, hogy a tagállamok közötti kereskedelem érintettsége a 101. cikk hatálya alá tartozó magatartások esetében magának a megállapodásnak a vonatkozásában, annak egészét érintően vizsgálandó, és nem szükséges, hogy annak minden része önmagában, külön-külön értékelve is teljesítse a megfelelő kritériumokat, amennyiben az azonos felek közti különböző üzleti kapcsolatok egymással közvetlenül összefüggnek, és ugyanannak az átfogó megállapodásnak a részét képezik.¹¹⁶ Hasonló átfogó értékelés indokolt az egységes, folyamatos jogsértések esetén.¹¹⁷ A lenti VII.6.3. fejezetben az eljáró versenytanács bemutatja, hogy a jelen eljárással érintett italféleségek mindegyikét ugyanazon egységes és folyamatos jogsértés részét képező megállapodás(ok) érintették, így azok a tagállamok közötti kereskedelem érintettsége szempontjából is együttesen kezelendők, függetlenül attól, hogy az egyes italtermékek, illetve azok forgalmazása egyazon vagy elkülönült érintett piacot alkotnak-e. Emellett, az európai joggyakorlat értelmében az olyan megállapodás, amely érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet, és amelynek versenyellenes célja van, jellegénél fogva és bármilyen tényleges hatásától függetlenül érzékelhetően korlátozza a versenyt; a megállapodás esetleges csekély jelentősége ebből a szempontból irreleváns.¹¹⁸
112. A jelen ügyben az eljárás alá vont vállalkozás működési területe, a vizsgált magatartások hatóköre Magyarország egészére kiterjedt. Továbbá, noha a forgalmazók, nagykereskedők jobbra hazai tulajdonban állnak, a Maspex Kft. egy nemzetközi háttérű vállalatcsoport része. Ezen túlmenően a vizsgált magatartások tárgyát képező egyes termékeket [ÜZLETI TITOK]. Mindezek következtében a vizsgált magatartás alkalmas

¹¹⁴ Lásd a T-228/97. sz. Irish Sugar ügyben hozott ítélet 170. pontját [EBHT 1999., II-2969. o.] illetve a 19/77. sz. Miller ügyben hozott ítélet 15. pontját [EBHT 1978., 131. o.].

¹¹⁵ Lásd a C-250/95. sz. Gottrup-Klim ügyben hozott ítélet 54. pontját [EBHT 1994., II-5641. o.], a C-306/96. sz. Javico ügyben hozott ítélet 17. pontját [EBHT 1998., I-1983. o.], illetve a 22/71. sz. Béguelin ügyben hozott ítélet 18. pontját [EBHT 1971., 949. o.].

¹¹⁶ Lásd a 193/83. sz. Windsurfing ügyben hozott ítélet 96. pontját [EBHT 1986, 611. o.] és a T-77/94 sz. Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijprodukten ügyben hozott ítélet 126. és 142-144. pontját [EBHT 1997, II-759. o.].

¹¹⁷ Lásd C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P és C-137/07 P Erste Group Bank és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 55-59. pontját, EU:C:2009:576.

¹¹⁸ Lásd a C-226/11. sz. Expedia Inc. kontra Autorité de la concurrence és társai ügy 37-38. pontját, ECLI:EU:C:2012:795.

arra, hogy – legalább potenciálisan – hatást gyakoroljon a közös piaci verseny, a tagállamok közötti kereskedelem szerkezetére. A Bizottság gyakorlata¹¹⁹ is alátámasztja, hogy egy tagállam egészére kiterjedő, továbbeladási ár meghatározására irányuló megállapodás alkalmas lehet a tagállamok közötti kereskedelem befolyásolására.

113. A Bíróság megfogalmazása szerint a megállapodás vagy magatartás arra való alkalmasságának, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre hatást gyakoroljon, „érzékelhetőnek” kell lennie.¹²⁰ Az érzékelhetőség különösen az érintett vállalkozások érintett piaci pozíciójára és fontosságára tekintettel értékelhető.¹²¹
114. A jelen eljárásban vizsgált magatartás az ország teljes területére kiterjedt, s az italféleségeken belül számos termékkört érintett. Ezen termékkörökből az eljárás alá vontnak és vállalkozáscsoportjának jelentős árbevétele keletkezett. Ami az eljárás alá vont piaci pozícióját illeti, a fenti III.2. fejezetben írtak szerint a Maspex Kft. az italféleségek közül a szénsavmentes gyümölcsös italok tekintetében a vizsgált időszak egészében stabil, [ÜZLETI TITOK] részesedéssel bírt, és ebben a szegmensben volt a legerősebb.
115. Mindezeket mérlegelve az eljáró versenytanács szerint a szóban forgó magatartás érzékelhető mértékben érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet. Az európai bíróságok számtalan ügyben megállapították,¹²² hogy az egy tagállam teljes területére kiterjedő megállapodások természetüknél fogva azzal a hatással járnak, hogy erősítik a piacok nemzeti alapon történő feldarabolódását, a Szerződés által célul tűzött gazdasági terjeszkedés akadályozásával, mivel megnehezíthetik más tagállambeli vállalkozások számára a piacra való belépést. Az Európai Unió Bírósága emellett megerősítette,¹²³ hogy a piaci részesedés 5%-ot meghaladó mértéke meghatározott kartellek esetében főszabály szerint önmagában elegendő lehet a tagállamok közötti kereskedelem érzékelhető érintettségének bizonyításához, s e körben azok a követelmények, amelyeknek az érintett piac meghatározása során meg kell felelni, az egyes ügyek körülményeitől függően változnak. Továbbá, a kérdéses ágazat kellően részletes bemutatása, ideértve a kínálatot, a keresletet és a földrajzi kiterjedést is, elegendő lehet ahhoz, hogy a piac olyan meghatározását képezze, amelynek alapján eldönthető, hogy adott esetben túllépték-e a piaci részesedés 5%-os küszöbértékét, különösen, ha e túllépés mértéke jelentős. Az eljáró versenytanács szerint a III.2. fejezetben foglalt leírás ennek a feltételnek megfelel.
116. Az eljáró versenytanács szerint a fentebb részletesen kifejtett körülmények (a megállapodás jellege, egész országra kiterjedő hatálya, az eljárás alá vont vállalkozás

¹¹⁹ Lásd a Bizottság Volkswagen II ügyben hozott határozatának 81. és azt követő pontjait (HL L 264, 2001.10.02., 14. o.), továbbá a Bizottság AT.40181, AT.40182, AT.40465 és AT.40469 sz. ügyekben hozott döntéseit.

¹²⁰ Lásd a 22/71. sz. Béguelin ügyben hozott ítélet 16. pontját [EBHT 1971, 949. o.].

¹²¹ Lásd a C-306/96. sz. Javico ügyben hozott ítélet 17. pontját [EBHT 1998, I-1983. o.] és a T-65/89 sz. BPB Industries és British Gypsum ügyben hozott ítélet 138. pontját [EBHT 1993, II-389. o.]

¹²² Ld. pl. C-211/22 Super Bock ítélet 62. pont, 2023. június 29., ECLI:EU:C:2023:529, 56. pont; C-128/21. sz. ügy Lietuvos notarų rūmai, 2024. január 18., ECLI:EU:C:2024:49, 48-51. pont

¹²³ Ld. C-440/11 P. sz. Európai Bizottság kontra Stichting Administratiekantoor Portielje és Gosselin Group NV ügy, ECLI:EU:C:2013:514; illetve C-439/2011 P. sz. Ziegler SA kontra Európai Bizottság ügy, ECLI:EU:C:2013:513

piaci súlya, mérete, az import érintettsége) együttesen alátámasztják, hogy a vizsgált megállapodás alkalmas volt arra, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre érzékelhető hatást gyakoroljon.

117. Mindezek következtében az eljárás alá vont vállalkozás magatartására – a Tpv. 11. §-a mellett – az EUMSZ. 101. cikkét is alkalmazni kell. Megjegyzendő mindazonáltal, hogy tekintettel a Tpv. 11. §-ának és az EUMSZ. 101. cikkének szövegezésbeli azonosságára, a vizsgálat jogalapja a jogi értékelést és annak következtetéseit nem befolyásolja, hiszen az EUMSZ. 101. cikke és a Tpv. 11. § közötti nagyfokú harmonizáltság okán (amelynek az 1/2003/EK rendelet 3. cikk (2) bekezdése alapján kell fennállnia) az eljáró versenytanács a Tpv. 11. §-ba ütközés megítélésakor is figyelemmel van az EUMSZ. 101. cikkére és az ahhoz kapcsolódó joggyakorlatra.¹²⁴ Az eljáró versenytanács tehát a jogi értékelés során – korábbi gyakorlatára is figyelemmel – nem végzi el a magatartások mindkét rendelkezés szerinti értékelését külön-külön, mivel azok nagyrészt azonos eredményre vezetnek, csak azokban az esetekben tér ki az egyes jogalapok szerinti értékelésre, amennyiben azok alapján eltérő következtetések adódnak.¹²⁵ Szintén utal arra az eljáró versenytanács, hogy a jogalap megválasztásának a szankció meghatározására, mértékére sincsen befolyása.

VII.3. A megállapodásban részes felek függetlensége

118. Az eljárás alá vont és a vizsgálatot érintett megállapodásban részes más felek egymástól versenyjogi értelemben véve függetlennek minősülnek, mivel közöttük irányítási kapcsolatok semmilyen formában nem állnak fenn.

VII.4. A jogsértéssel érintett piac

119. Egy magatartás versenyhatásai az érintett piacon vizsgálhatók. A piac meghatározásának alapvető célja mind a termékek, mind a földrajzi terület dimenziójában az, hogy azonosítsa a vállalkozás azon tényleges versenytársait, amelyek képesek korlátozni a megállapodásban érintett vállalkozások magatartását, és megakadályozni azokat abban, hogy a tényleges verseny kényszerítő erejétől függetlenül viselkedjenek.

¹²⁴ A C-32/11. sz. Allianz Hungária Biztosító Zrt. és társai kontra GVH ügyben az Európai Bíróság 2013. március 14-én hozott ítéletének 15. pontja szerint a Kúria az alábbiak szerint foglalt állást az EUMSZ. 101. cikkének és a Tpv. 11. §-ának viszonya kapcsán:

„A Legfelsőbb Bíróság először is megállapítja, hogy a Tpv. 11. §-a (1) bekezdésének szövege szinte teljesen megegyezik az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdésének szövegével, és a Tpv. 11. §-ának értelmezése – amely rendelkezés a szóban forgó megállapodások tekintetében irányadó- a jövőben ugyancsak hatással lesz az EUMSZ. 101. cikk e tagállamban történő értelmezésére. E bíróság egyébiránt kiemeli, hogy nyilvánvaló érdek fűződik ahhoz, hogy az uniós jog rendelkezései vagy fogalmai egységes értelmezést kapjanak.”

vagy lásd még a C-542/14. sz. SIA VM Remonts és társa kontra Lett Versenytanács ügy 17. szakaszát:

„a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében egyértelmű európai uniós érdek, hogy a jövőbeli eltérő értelmezések elkerülése érdekében egységesen értelmezzék az uniós jogból vett rendelkezéseket vagy fogalmakat, függetlenül attól, hogy milyen körülmények között alkalmazzák őket (lásd különösen: 2013. március 14-i Allianz Hungária Biztosító és társai ítélet, C-32/11, EU:C:2013:160, 20. pont; 2014. december 4-i FNV Kunsten Informatie en Media ítélet, C-413/13, EU:C:2014:2411, 18. pont; 2015. november 26-i Maxima Latvija ítélet, C-345/14, EU:C:2015:784, 12. pont).”

¹²⁵ Ez alapvetően a csekély jelentőség megítélését érinti, ld. VII.8. fejezet.

120. A versenykorlátozó célú megállapodások esetében az érintett piacot a megállapodásban részes felek magatartása határozza meg, amennyiben is versenyellenes tevékenységüket e piacra összpontosítják.¹²⁶
121. A GVH és a bíróságok következetes gyakorlata értelmében az érintett piac meghatározása a versenykorlátozó célú megállapodások és összehangolt magatartások esetében jellemzően a csekély jelentőség megállapítása szempontjából bír relevanciával, és versenykorlátozó célú megállapodások esetén nincs szükség a piac egzakt meghatározására (vö. III.1. fejezet).
122. A fentiekre tekintettel a jelen eljárásban sem szükséges az érintett piac(ok) pontos meghatározása, az eljáró versenytanács szerint a fenti III.2. fejezetben kifejtettek a vizsgált magatartás értékeléséhez szükséges mértékben, kellő részletességgel bemutatják az alkoholmentes és az alkoholos italok értékesítését, nagykereskedelmét, illetőleg annak termékkategóriánkénti szegmenseit. Megjegyzi továbbá az eljáró versenytanács, hogy az érintett felek magatartásukat az ország egész területén egységesen tanúsították, és nem merült fel olyan információ vagy bizonyíték az eljárás során, ami a piaci viszonyok földrajzi jellegű különbözőségeire utalna.

VII.5. Az értékelés keretei

VII.5.1. Versenykorlátozó megállapodás

123. A versenyjogi értékelés kapcsán leszögezendő, hogy a vállalkozások közötti megállapodások, összehangolt magatartások versenyjogi megítélésének kiindulópontja azon követelmény, hogy a vállalkozások piaci döntéseiket önállóan hozzák meg, mellőzve a versenytársaikkal akarategységben tanúsított piaci magatartást.¹²⁷ A piaci szereplőknek saját maguknak, önállóan kell kialakítaniuk a piacon általuk alkalmazott politikát, követett magatartást, s ez az elvárás meggátol minden közvetlen vagy közvetett kapcsolatot az egymástól független piaci szereplők között.¹²⁸
124. A Tpv. 11. §-a és az EUMSZ. 101. cikke szerinti megállapodás – összhangban az uniós gyakorlattal – nem esik egybe a polgári jogi vagy társasági jogi értelemben vett megállapodással. A versenyjogi értelemben vett megállapodás nemcsak írásos szerződés formájában, hanem egyéb módon is létrejöhet. Szükséges és egyben elegendő feltétele, ha az érintett felek akarategyezsége megállapítható, vagy a felek megállapodásra utaló magatartást tanúsítanak. Megállapodás jön létre a felek között, ha csatlakoznak egy közös tervhez, amely korlátozza, vagy feltehetőleg korlátozza önálló gazdasági tevékenységüket azáltal, hogy meghatározza a piacon követendő magatartás, vagy magatartástól tartózkodás irányát. Írásba foglalása, formális elemek jelenléte, szerződéses jogkövetkezmények vagy végrehajtási intézkedések meghatározása nem szükséges a megállapodás létrejöttéhez.¹²⁹ A megállapodás ténye lehet a résztvevők magatartásával

¹²⁶ T-71/03. sz. Tokai Carbon kontra Bizottság ügyben hozott ítélet [EBHT 2005., 10. o.] 90. pontja

¹²⁷ Főv. Ítéletábla 2.Kf. 27.052/2007/22., VJ-138/2002

¹²⁸ A Vj-69/2008/538., Vj-69/2008/539., Vj-69/2008/564. sz. határozat 198-201. pont

¹²⁹ Lásd például a Fővárosi Ítéletábla 2.Kf.27.564/2007/18. számú ítéletét, vagy az Elsőfokú Bíróságnak a T-41/96. sz. Bayer kontra Európai Bizottság ügyben 2000. október 26-án hozott ítéletét, és a T-49/02-T-51/02. sz. Brasserie Nationale SA és társai kontra Európai Bizottság ügyekben 2005. július 27-én hozott ítéletet.

kifejezett vagy abba beleértett, azaz szükséges és egyben elegendő feltétel, ha az érintett felek akarategyezsége megállapítható, vagy a felek megállapodásra utaló magatartást tanúsítanak.¹³⁰ Nem szükséges továbbá a jogsértés megállapításához, hogy a felek előzetesen egy átfogó tervben állapodjanak meg. A törvényi tilalom kiterjed olyan, az egyezkedési folyamat során létrejövő, be nem fejezett egyetértésekre, részleges és feltételes megállapodásokra, amelyek összességükben vezetnek azután egy végleges megállapodásra.

125. Lényeges továbbá, hogy a tényleges érvényesülés elve megköveteli, hogy az uniós versenyjog megsértését nemcsak közvetlen bizonyítékokkal, hanem valószínűsítő körülményekkel is bizonyítani lehessen, feltéve, hogy azok objektívek és egybehangzóak. Ugyanis az esetek nagy részében az összehangolt magatartás vagy megállapodás létezését bizonyos számú egybeesésből és valószínűsítő körülményből kell kikövetkeztetni, amelyek együtt figyelembe véve, más összefüggő magyarázat hiányában a versenyszabályok megsértésének bizonyítékaul szolgálhatnak.¹³¹

VII.5.2. Egységes és folyamatos jogsértés

126. A Tpv. 11. §-ának illetve az EUMSZ. 101. cikkének megsértésére nemcsak egy elkülönült, önálló cselekmény, hanem cselekmények sorozata vagy egy magatartás folyamata révén is sor kerülhet, még akkor is, ha annak egy vagy több eleme önmagában véve is megvalósíthatja ezen cikk megsértését. Ennek megfelelően, ha a különböző cselekedetek egy átfogó terv részét képezik, mivel azonos célra irányulnak, amely révén torzítják a közös piacot, a jogsértés egészében való részvétel okán az ilyen cselekedetekért is megállapítható a felelősség fennállása.¹³²
127. Az a vállalkozás, amely egy több elemből álló versenykorlátozó megállapodásban és/vagy összehangolt magatartásban saját magatartása révén vett részt, amely magatartása a jogsértés egészének megvalósításához való hozzájárulásra irányul, az említett jogsértésben való részvételének teljes időszakát illetően felelősségre vonható azon magatartásokért is, amelyeket ugyanezen jogsértés keretében más vállalkozások tanúsítottak. Ez a helyzet áll fenn, amennyiben bizonyított az, hogy a kérdéses vállalkozás saját magatartásával hozzá kívánt járulni a valamennyi résztvevő által követett közös célokhoz, és tudomása volt a más vállalkozások által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított magatartásról, illetve az, hogy e magatartást észszerűen előre láthatta, és kész volt ennek kockázatát elfogadni.¹³³

¹³⁰ Lásd a T-325/01. sz. DaimlerChrysler AG kontra Európai Közösségek Bizottsága ügyben 2005. szeptember 15-én hozott ítélet [EBHT 2005., II-3319. oldal] 199–200. pontjait.

¹³¹ 2016. január 21-i Eturas és társai ítélet, C-74/14, EU:C:2016:42, 36. és 37. pont; 2023. június 29-i Super Bock ítélet, C-211/22, ECLI:EU:C:2023:529, 56. pont

¹³² Ld. pl. a C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P sz., Aalborg Portland és mások kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. január 7-én hozott ítéletet [EU:C:2004:6, 258. bekezdés]; és a C-113/04 P sz., Technische Unie kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 21-én hozott ítéletet [EU:C:2006:593, 178. bekezdés].

¹³³ C-441/11 P sz. ügy Verhuizingen Coppens kontra Bizottság [EU:C:2012:778, 42. bekezdés], illetve a fentebb hivatkozott Aalborg Portland ügy 83. bekezdés, C-49/92 P sz. ügy Anic Partecipazioni kontra Bizottság [EU:C:1999:356, 82., 83., 87. bekezdés]

128. A fentiek alapján az egységes és folyamatos jogsértésben való részvétel bizonyításához három feltételnek kell teljesülnie: közös célkitűzés elérésére irányuló átfogó terv fennállása, a vállalkozás e tervhez való szándékos hozzájárulása, és azon tény, hogy a vállalkozás (bizonyítottan vagy vélelmezhetően) tudott a többi résztvevő jogsértő magatartásairól.¹³⁴
129. Ezzel összhangban, a Versenytanács következetes gyakorlata¹³⁵ értelmében az egységes és folyamatos jogsértésben, jellegénél fogva, nem minden mozzanat tekintetében vesznek részt ugyanolyan módon és mértékben a szereplők. Egy vállalkozást a versenyre hatást gyakorolni képes megállapodás vagy összehangolt megállapodás résztvevőjének lehet tekinteni, ha a résztvevő vállalkozások egészének magatartása erre az eredményre vezethet, függetlenül az adott vállalkozás egyéni részvételének hatásától. Az egységes jogsértés megállapítását az sem zárja ki, hogy az érintett vállalkozások szerepe abban eltérő, illetőleg a vállalkozások közötti – a jogsértés közös tanúsítását, a vállalkozások valamely közös, jogsértéssel megvalósítani kívánt, illetve megvalósított érdekét, közös akaratát kétségbe nem vonó – esetleges érdekkonfliktus léte sem kizáró ok. A jogsértés egységességének megállapításakor a legfontosabb körülmények az átfogó terv megléte (ami azonban nem foglalja magában annak szükségességét, hogy valamilyen „keretmegállapodást” ténylegesen meg is kötöttek), valamint a résztvevők körének nagymértékű azonossága. Az egységes és folyamatos megállapodás létét támaszthatja alá az érintett termékek közelsége, és az alkalmazott eszközök és mechanizmusok hasonlósága is.

VII.5.3. Versenykorlátozó cél, illetve hatás

130. A versenykorlátozó cél objektív, a felek szándékától független fogalom. Versenykorlátozás a célja az olyan magatartásnak, amely természeténél fogva magában hordozza a versenykorlátozás lehetőségét.
131. Amennyiben a versenyfelügyeleti eljárás során megállapítást nyert, hogy a gazdasági szereplők megállapodtak, és ez a megállapodás a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását akár csak célozza is, már megvalósul a versenyjogi jogsértés. Éppen ezért, a jogsértés megállapításához a megállapodás tényleges piaci hatásának vizsgálata szükségtelen. Nem a jogsértés megállapítására, hanem esetleg a szankció, így a bírság mértékének megállapítására tartozó kérdés lehet az, hogy a versenytorzító célú, vagy erre alkalmas megállapodás konkrétan ki is fejtett-e ilyen hatást.¹³⁶
132. A megállapodás végrehajtásának módja is felfedheti a versenykorlátozó célt, még ha a megállapodás nem is tartalmaz erre utaló kifejezett rendelkezést.¹³⁷ A résztvevők szándékára vonatkozó bizonyíték nem szükséges feltétel. Egy versenykorlátozó céllal

¹³⁴ T-204/08. sz. ügy Team Relocations és mások kontra Bizottság [EU:T:2011:286, 37. bekezdés]

¹³⁵ Ld. a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának a Tpv-t.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2019, 11.45. pont (VJ/69/2008.)

¹³⁶ Főv. Ítéletábra 2.Kf.27.650/2010/7. szám

¹³⁷ Lásd az Európai Bizottságnak az EKSz. 81. cikke (3) bekezdésének alkalmazásáról szóló iránymutatásának (a továbbiakban: 101. (3) iránymutatás) 22. pontját.

rendelkező megállapodás akkor is tiltott, ha a megállapodásban részes felek vagy azok egyike soha nem szándékozott azt betartani, vagy végrehajtani.¹³⁸

133. A vertikális megállapodások kapcsán az Európai Bíróság ítéleteiben több ízben is hangsúlyozta, hogy a vertikális megállapodások fő szabály szerint kevésbé károsak a versenyre, mint a horizontális megállapodások, így az ugyanazon márka forgalmazói közötti verseny (intra-brand competition) korlátozása főszabály szerint csak akkor problematikus, ha a különböző márkák közötti hatékony verseny (inter-brand competition) az érintett piacon gyengül.¹³⁹ Mindazonáltal az a körülmény, hogy valamely megállapodás vertikális megállapodásnak minősül, nem zárja ki annak lehetőségét, hogy cél általi versenykorlátozást valósítson meg, ugyanis bár a vertikális megállapodások természetüknél fogva gyakran kevésbé károsak a verseny szempontjából, mint a horizontális megállapodások, bizonyos körülmények között azonban különösen magas korlátozó potenciállal is rendelkezhetnek.¹⁴⁰
134. A cél általi versenykorlátozás fogalmát megszorítóan kell értelmezni. Ekképpen e fogalmat csak a vállalkozások közötti egyeztetés bizonyos típusaira lehet alkalmazni, amelyek a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutatnak ahhoz, hogy úgy lehessen tekinteni, hogy nem szükséges a hatásaik vizsgálata. Az elegendő károssági fok értékelése során figyelembe kell venni a megállapodás rendelkezéseinek tartalmát és az általa elérni kívánt célkitűzéseket, valamint azt a gazdasági és jogi háttérrel, amelybe a megállapodás illeszkedik. Az említett háttér értékelése keretében figyelembe kell venni továbbá az érintett termékek vagy szolgáltatások jellegét, valamint az érintett piac vagy piacok működésének és szerkezetének tényleges feltételeit is. Szintén figyelemmel kell lenni a felek által hivatkozott, a megállapodáshoz kapcsolódó versenyt támogató hatásokra, továbbá a jogi háttér egyik elemeként figyelembe kell venni azt is, ha az adott korlátozás a vertikális szabályozás értelmében a „különösen súlyos korlátozások” kategóriájába tartozhat. Ugyanakkor a „különösen súlyos korlátozás” és a „cél általi korlátozás” fogalma nem felcserélhető, és nem szükségszerűen esik egybe.¹⁴¹

VII.5.4. Vizszonteladási ár rögzítése

135. Az EU Vertikális Rendelet 4. cikk a) pontja kizárja a csoportmentességi kedvezmény hatálya alól azokat a vertikális megállapodásokat, amelyek célja – közvetlenül vagy közvetetten, önmagában vagy más, a megállapodásban részt vevő vállalkozások ellenőrzése alatt álló tényezőkkel együtt – a vevő lehetőségeinek korlátozása az általa

¹³⁸ C-209-215. és 218/78. sz. egyesített ügyek Van Landewyck kontra Bizottság [EBHT. 1980., 3125. o.]; T-304/02. sz. ügy Hoek Loos NV kontra Bizottság [EBHT. 2006., II-1887. o.]; 56. és 58/64. sz. ügy Consten and Grundig kontra Bizottság [EBHT. 1966., 299. o.]; C-238/99. P., C-244/99. P., C-245/99. P., C-247/99. P., C-250/99. P-C-252/99. P. és C-254/99. P. sz. egyesített ügyek, Limburgse Vinyl Maatschappij NV (LVM) és mások kontra Bizottság [EBHT 2002., I-8375. o.] 509. pont; T-39/92. és T-40/92. sz. egyesített ügyek, Groupement des cartes bancaires "CB" et Europay International SA kontra Bizottság, [EBHT 1994., II-49. o.] 87. pont;

¹³⁹ Ld. C-306/20. sz. ügy Visma Enterprise kontra Konkurences padome, EU:C:2021:935, 78. pont.

¹⁴⁰ Ld. C-32/11. sz. ügy Allianz Hungária Biztosító és társai, EU:C:2013:160, 43. pont; C-345/14. sz. ügy Maxima Latvija, EU:C:2015:784, 21. pont.

¹⁴¹ Ld. C-211/22. sz. ügy Super Bock Bebidas kontra Autoridade da Concorrenca, EU:C:2023:529, 32., 35., 36., 38., 41. pont

alkalmazott eladási ár meghatározásában, ide nem értve a szállító lehetőségét legnagyobb vagy ajánlott eladási ár meghatározására, feltéve, hogy az nem eredményez – a megállapodásban részt vevő vállalkozások bármelyike általi nyomásgyakorlás vagy ösztönzés következményeként – rögzített vagy legkisebb eladási árat. Hasonlóképpen fogalmaz a Vertikális Kormányrendeletek 7. §-a is.

136. A Vertikális Iránymutatás¹⁴² 48. bekezdése szerint a korlátozás egyértelmű az olyan szerződéses kikötés vagy összehangolt magatartás esetén, ahol a viszonteladási ár közvetlenül meghatározásra kerül. A viszonteladási ár meghatározása azonban közvetett eszközökkel is elérhető. Ez utóbbira példa lehet az olyan megállapodás, amely megszabja a forgalmazási nyereség mértékét, meghatározza a forgalmazó által egy meghatározott árszintből nyújtható legnagyobb árengedményt, a szállító részéről a rabatt nyújtását, vagy a promóciós költségek megtérítését egy adott árszint betartásához köti, az előírt viszonteladási árat a versenytársak viszonteladási áraihoz köti, illetve ilyen eszközök lehetnek a fenyegetések, megfélemlítések, figyelmeztetések, büntetések, szállítások késleltetése vagy felfüggesztése, illetve a szerződés felmondása egy adott árszint figyelembe nem vétele esetén. Az ár rögzítés közvetlen vagy közvetett eszközei még hatékonyabbak akkor, ha olyan intézkedésekkel társítják őket, amelyek az árcsökkenő forgalmazók azonosítását szolgálják; ilyen eszköz például egy ár megfigyelő rendszer működtetése, illetve a kiskereskedők kötelezése arra, hogy jelentsék, ha a forgalmazási hálózat más tagjai eltérnek a meghatározott árszinttől. Ugyanezen közvetett eszközök és „támogató” intézkedések felhasználhatók arra, hogy a legmagasabb vagy ajánlott árak viszonteladási ár kikötésként működjenek.
137. A viszonteladási ár meghatározásának lehetséges versenykorlátozó hatásait a Vertikális Iránymutatás 224. bekezdése sorolja fel. A viszonteladási ár meghatározása először is elősegítheti a szállítók közötti összejátszást – azáltal, hogy növeli a piacon az árak átláthatóságát, elősegítve annak kimutatását, hogy egy szállító árcsökkenéssel eltér-e az összejátszáson alapuló egyensúlytól. A viszonteladási ár meghatározása kioltja a szállító azon késztetését is, hogy forgalmazói felé csökkentse az árait, mivel a rögzített viszonteladási ár megakadályozza abban, hogy az értékesítés növekedéséből származzon előnye. Ez a negatív hatás különösen akkor valószínű, ha a piac hajlamos az összejátszásra, például ha a gyártók szoros oligopóliumot alkotnak, és a viszonteladási ár meghatározásáról szóló megállapodások a piac jelentős részét lefedik. Másodszor, a márkán belüli árverseny megszüntetésével a viszonteladási ár meghatározása elősegítheti a vevők közötti, azaz a forgalmazási szinten megvalósuló összejátszást is. Az erős vagy jól szervezett forgalmazók arra kényszeríthetnek egy vagy több szállítót, illetve meggyőzhetik őket arról, hogy a versenyszint felett rögzítsék a viszonteladási árakat, és ezáltal segítsenek nekik az összejátszáson alapuló egyensúly elérésében vagy stabilizálásában. Az árverseny megszűnése kifejezetten problémásnak tűnik, ha a viszonteladási ár meghatározását azok a vevők ösztönzik, akiknek a közös horizontális érdekei várhatóan negatívan hatnak a fogyasztókra. Harmadszor, a viszonteladási ár meghatározása általánosságban enyhítheti a gyártók és/vagy a kiskereskedők közötti

¹⁴² A vertikális korlátozásokról szóló bizottsági iránymutatás (HL C 130., 2010.5.19., 1. o.) (a továbbiakban: Vertikális Iránymutatás)

versenyt, különösen, ha a gyártók ugyanazon forgalmazókat veszik igénybe termékeik forgalmazásához, és valamennyien vagy közülük sokan alkalmazzák a viszonteladási ár meghatározását. Negyedszer, a viszonteladási ár meghatározásának azonnali hatásaként valamennyi vagy bizonyos számú forgalmazó számára akadályba ütközik, hogy az adott márka vonatkozásában leszállítsa eladási árát. Másképp fogalmazva: a viszonteladási ár meghatározásának közvetlen hatása áremelkedés. Ötödször, a viszonteladási ár meghatározása csökkentheti a gyártó árrésére nehezedő nyomást, különösen akkor, ha a gyártónak kötelezettségvállalási problémája van, azaz akkor, ha érdeke fűződik a későbbi forgalmazóknak felszámított ár csökkentéséhez. Ilyen helyzetben elképzelhető, hogy a gyártó inkább hozzájárul a viszonteladási ár meghatározásához annak érdekében, hogy az elősegítse azt a kötelezettségvállalását, hogy a későbbi forgalmazók vonatkozásában nem csökkenti az árat, és hogy csökkentse a saját árrésére nehezedő nyomást. Hatodszor, a viszonteladási ár meghatározását alkalmazhatja olyan gyártó, aki elégséges piaci erővel rendelkezik a kisebb riválisok kizárásához. A megnövekedett árrés, amit a piaci ár meghatározása a forgalmazók számára kínál, arra csábíthatja őket, hogy az ügyfeleknek nyújtott tanácsadás során akkor is egy meghatározott márkát hozzanak előnyös helyzetbe más, rivális márkákkal szemben, ha ez nem áll ezeknek az ügyfeleknek az érdekében, illetve, hogy egyáltalán ne értékesítsék a versenytárs márkákat. Végezetül a viszonteladási ár meghatározása a forgalmazás szintjén csökkentheti a dinamizmust és az innovációt. A viszonteladási ár meghatározása – azáltal, hogy akadályozza a különböző forgalmazók közötti árversenyt – megakadályozhatja, hogy hatékonyabb kiskereskedők alacsonyabb árakkal lépjenek a piacra és/vagy érjenek el elégséges méretet. Megakadályozhatja vagy megnehezítheti alacsony árakon alapuló forgalmazási módok, például diszkontok megjelenését és elterjedését is.

138. 2022-ben a Bizottság új iránymutatást¹⁴³ fogadott el, az Új EU Vertikális Rendelettel egyidejűleg. Az Új Vertikális Iránymutatás a viszonteladási ár rögzítése kapcsán nagyrészt a Régi Vertikális Iránymutatás megállapításaira épít. Lényeges különbség azonban, hogy az Új Vertikális Iránymutatás egyértelművé teszi, hogy az Új EU Vertikális Rendelet 4. cikk a) pontja alkalmazásában a minimális reklámozott árakat a viszonteladási ár meghatározása közvetett módjának kell tekinteni. Ennek oka, hogy bár a minimális reklámozott árak elvben meghagyják a forgalmazónak azt a lehetőséget, hogy a reklámozott árnál alacsonyabb áron értékesítsen, visszatartják az alacsonyabb eladási árak megállapításától, mivel korlátozzák azon képességét, hogy a potenciális ügyfeleket a rendelkezésre álló árengedményekről tájékoztassa. Ezzel a kiskereskedők közötti árverseny egyik kulcsfontosságú paramétere szűnik meg.

VII.6. A vizsgált magatartás értékelése

VII.6.1. Továbbeladási ár rögzítése

139. A IV. fejezetben részletesen kifejtettek értelmében az eljárás alá vont a nagykereskedelmi partnereinek zömével azok minimális viszonteladási árainak meghatározására irányuló megállapodást kötött (2015-ben 19 db ilyen szerződése volt, 2022-ben 39 db, és a

¹⁴³ A Bizottság Közleménye - Iránymutatás a vertikális korlátozásokról (2022/C 248/01), 2022.06.30. (a továbbiakban: Új Vertikális Iránymutatás)

rendelkezésre álló információk alapján az egyes partnerekkel aláírt szerződések jellemzően az üzleti kapcsolat – vagy ha az későbbi, a vizsgált időszak – kezdetétől tartalmazták a kifogásolt szabályokat¹⁴⁴). A kikötés egyértelműen szerepel az érintett partnerekkel létrejött forgalmazási szerződésekben, azok törzsszövegében és/vagy mellékletében. A törzsszövegben foglalt kikötés értelmében a nagykereskedelmi partnerek nem alkalmazhatnak a Maspex Kft. által meghatározott minimum árnál alacsonyabb árat. Ez a rendelkezés nem tartalmaz az érintett termékkörre vonatkozó megkötést, így mind a nem alkoholos italfeleségek, mind az alkoholos italtermékek teljes körére, általánosságban kiterjed. A szerződések mellékletében szereplő kikötések ezzel szemben kifejezetten az akciós ajánlatok tekintetében rögzítik, hogy a partnerek vállalják az akciós minimum árak betartását. Bizonyos szerződéses változatokban¹⁴⁵ ez a vállalás összekapcsolásra kerül a bónusz / kedvezmény biztosításával, ami még inkább arra sarkallja a nagykereskedőket, hogy tartsák magukat a megállapodáshoz, ellenkező esetben elveszíthetik a kedvezményt.

140. A szerződéses rendelkezések megfogalmazása egyértelművé teszi, hogy azok a meghatározott árszintnél alacsonyabb árak alkalmazását tiltják, és explicit módon tartalmazzák a felek erre vonatkozó akarategyezségét. A szerződések ugyan a meghatározott árszinteket nem vagy nem feltétlenül tartalmazzák, mivel a szerződések árlistát tartalmazó melléklete sok esetben hiányzik,¹⁴⁶ vagy bizonyos esetekben az árlista csak az átadói árak mértékét tartalmazza, ez a kikötés versenykorlátozó jellegén nem változtat, hiszen a felek akarategyezsége a piacon meghatározott módon való cselekvés tanúsítására a rendelkezés szövege alapján megállapítható. Egy ilyen kikötés konkrét minimum árszintek meghatározása nélkül is nyilvánvalóan korlátozza a nagykereskedelmi partnerek cselekvési autonómiáját, árcsökkentésre való ösztönözöttségét, hiszen egy alacsony ár meghatározása vagy az ár csökkentése azzal a veszéllyel járhat, hogy az adott kereskedő megsérthetné a minimum árszintre vonatkozó megállapodást. Emellett a kereskedők számára az ilyen jellegű jogviszonyokra jellemző szerződéses gyakorlat (azaz a gyártó / importőr szerződésmintáinak széles körű alkalmazása) alapján nyilvánvaló lehet, hogy versenytársaik is hasonló helyzetben lehetnek (hasonló tartalmú szerződést köthettek), ami – a konkurencia általi árverseny esélyének, a nagykereskedőkre nehezedő versenynyomásnak a mérséklése révén – szintén enyhítheti az árcsökkentésre való készletetést.
141. A minimum árra vonatkozó kikötés betartására való hajlandóságot, ösztönözöttséget erősítették a szerződés egyes további rendelkezései, így különösen a törzsszöveg azon előírása, miszerint a Maspex Kft. jogosult a kedvezményeket felülvizsgálni, illetőleg jogosult azokat visszavonni vagy megtagadni, amennyiben a partner a kedvezményhez kötődő feltételeket nem teljesíti – aminek a szerződés 2. sz. melléklete értelmében az akciós minimum árak betartása is részét képezte. Szintén elősegíthette a rendelkezések

¹⁴⁴ Ld. a vizsgálati jelentés 76. pontjában foglalt táblázatot.

¹⁴⁵ A melléklet szövege ugyanis bizonyos esetekben így szól: [ÜZLETI TITOK].

¹⁴⁶ Ez feltehetőleg olyan esetekben fordulhatott elő, amikor a Maspex Kft. az éves szerződéskötés időpontjában nem kívánt a korábbi árain változtatni, így az előző évi kondíciókkal folytatódott a felek együttműködése, ennél fogva nem volt szükség az árlista újbóli csatolására.

betartását a szerződés azon szabálya, miszerint a Maspex Kft. jogosult volt a partner rendszeres látogatására, a szerződésben és annak mellékleteiben foglaltak ellenőrzésére.

142. Mindezek alapján az eljáró versenytanács szerint megállapítható, hogy az eljárás alá vont és érintett nagykereskedelmi partnerei között a szerződések révén akarategyezség jött létre a minimális viszonteladási árak alkalmazása vonatkozásában, mind az akciós, mind az akciókon kívüli időszakokat illetően. Az akarategység értelmében a felek a Maspex Kft.-re bízták, hogy meghatározz-e ilyen minimum árakat, amelyhez aztán a nagykereskedelmi partnerek tartani fogják magukat. Az akarategyezség a nem alkoholos és az alkoholos termékeket egyaránt érintette, mivel a két termékkör forgalmazására vonatkozó szerződések megszövegezése e tekintetben azonos volt. Az akarategyezség fennálltát az sem kérdőjelezi meg, ha maguk az alkalmazandó minimum árak egyes szerződésekben nem kerültek rögzítésre, mivel a megállapodásokat a felek aláírásukkal szentesítették, így megerősítve, hogy azok rendelkezései a szerződéses akaratuknak megfeleltek. Ugyanezen okból az akarategyezség abban az esetben is megállapítható, ha a konkrét, alkalmazandó minimum árszint fixálására a későbbiekben sem került sor, vagy legalábbis erre vonatkozó bizonyíték nem került feltárássra (mint például a nem alkoholos italtermékek akción kívüli, „normál” értékesítése esetében, illetőleg az alkoholos italtermékek vonatkozásában). A felek számára ugyanis egyértelmű lehetett, hogy ilyen minimum ár meghatározására a későbbiekben sor kerülhet, különös tekintettel arra, hogy ugyanezek a partnerek (nagy részt vagy egészében) a nem alkoholos termékek akciós áraival kapcsolatos magatartásban is érintettek voltak.
143. E körben az eljáró versenytanács utal az Új EU Vertikális Rendelet 4. cikk a) pontjának megfogalmazására, amely szerint a csoportmentesség alól kizárt, különösen súlyos korlátozásnak minősül „a vevő azon képességének korlátozása, hogy saját eladási árát megállapítsa”. Hasonlóképpen fogalmaz az Új Vertikális Kormányrendelet 7. § (1) bekezdés a) pontja is, amikor különösen súlyos korlátozások miatt nem mentesülő megállapodásként tekint „a vevő lehetőségeinek korlátozására az általa alkalmazott eladási ár meghatározásában”. Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy e tekintetben a 2022 előtti szabályozás is ugyanezen megfogalmazásokkal operált. Megállapítható tehát, hogy a jogszabályok nemcsak a konkrét ár meghatározását, hanem az árképzési szabadság bármiféle korlátozását tilalmazzák. Az Új Vertikális Iránymutatás is rögzíti, hogy a viszonteladási ár közvetlen eszközökkel történő meghatározása áll fenn az olyan szerződéses rendelkezések vagy összehangolt magatartások esetében, amelyek közvetlenül rögzítik azt az árat, amelyet a vevő az ügyfelei felé felszámolni köteles, vagy amelyek lehetővé teszik a szállító számára a viszonteladási ár meghatározását, vagy amelyek megtiltják a vevőnek, hogy egy bizonyos árszint alatt értékesítsen.
144. Az európai joggyakorlatból az eljáró versenytanács kiemeli továbbá a Limburgse Vinyl ügyet,¹⁴⁷ amely kimondta, hogy egy versenykorlátozó céllal rendelkező megállapodás akkor is tiltott, ha a megállapodásban részes felek vagy azok egyike soha nem szándékozott azt betartani, vagy végrehajtani. Ugyanez az elv jelenik meg vertikális

¹⁴⁷ C-238/99. P., C-244/99. P., C-245/99. P., C-247/99. P., C-250/99. P-C-252/99. P. és C-254/99. P. sz. egyesített ügyek, Limburgse Vinyl Maatschappij NV (LVM) és mások kontra Bizottság [EBHT 2002., I-8375. o.] 509. pont

viszonylatokra vonatkozóan a Miller ügyben,¹⁴⁸ amely szerint az a körülmény, hogy a szállító nem kényszerít ki valamely természeténél fogva versenykorlátozó kikötést, nem jelenti azt, hogy annak ne lett volna hatása, hiszen a kikötés pusztán léte azt a „látványt” illetve azt a pszichológiai benyomást kelti a forgalmazókban, hogy az a felek közös szándékát tükrözi.¹⁴⁹ Ez az érvelés későbbi bizottsági döntésekben is visszaköszön, így például az AT.37975 PO/Yamaha ügyben (141. bekezdés) a Bizottság kifejti, az a tény, hogy egy közvetlenül vagy közvetve a forgalmazó árképzési szabadságát korlátozó, ekként természeténél fogva versenykorlátozó kikötés nem került a gyakorlatban alkalmazásra, nem igazolja, hogy annak ne lett volna hatása, hiszen a Miller ügyben már megállapításra került, hogy az ilyen jellegű kikötések „látványkeltő és pszichológiai” hatással járhatnak. Emellett nemcsak a tényleges, hanem a potenciális hatásokat is figyelembe kell venni az értékelés során.¹⁵⁰ Az AT.40428 Guess ügyben (107-108. bekezdés) a Bizottság – szintén a Miller valamint a Hasselblad ügyekre való hivatkozással – megerősítette, hogy a párhuzamos kereskedelmet korlátozó, cél szerinti jogsértésnek minősülő kikötések akkor is versenykorlátozóak, ha nem kerültek a gyakorlatban implementálásra.¹⁵¹

145. Az eljáró versenytanács szerint nem tekinthető plauzibilisnek a Maspex Kft. azon előadása, miszerint a kifogásolt szerződéses rendelkezések a beszerzési ár alatti értékesítés tilalmának érvényesítését szolgálták, illetőleg hogy a minimum ár kifejezés alatt az eljárás alá vont sales-es munkatársai az akciós átadási árakat értették. Egyrésztől ugyanis, amennyiben valóban a beszerzési ár alatti értékesítést kívánta volna a Maspex Kft. megelőzni, semmi nem gátolta meg abban, hogy ezt kifejezetten ebben a formában, akár a vonatkozó jogszabályokra is hivatkozva, a félreérthetőség lehetőségének elkerülése érdekében pontosan, precízen, a megfelelő terminológia használatával fogalmazza meg, ahogyan az egy szerződés esetében a megfelelés, kikényszeríthetőség okán eleve is elvárható. Másrészt, az az érvelés, hogy a Maspex Kft. sales-es kollégái

¹⁴⁸ 19/77 Miller International Schallplatten GmbH v Commission of the European Communities[1978] ECR 131

¹⁴⁹ Furthermore, it maintains that in its particular case those prohibitions on exports did not correspond to a blameworthy objective but were merely adopted at the wish of its co-contractors, their purpose being 'purely visual and psychological'. In this connexion it must be held that, by its very nature, a clause prohibiting exports constitutes a restriction on competition, whether it is adopted at the instigation of the supplier or of the customer since the agreed purpose of the contracting parties is the endeavour to isolate a part of the market. Thus the fact that the supplier is not strict in enforcing such prohibitions cannot establish that they had no effect since their very existence may create a 'visual and psychological' background which satisfies customers and contributes to a more or less rigorous division of the markets.

¹⁵⁰ The fact that a clause restricting directly or indirectly the dealer's freedom to fix resale prices, which by its very nature constitutes a restriction of competition, may not have been implemented does not prove it had no effect, because as stated in Miller it may create a 'visual and psychological' effect. Furthermore, the assessment under article 81(1) must also take account of the agreement's potential anti-competitive effects, and not only of actual effects.

¹⁵¹ Thus, agreements which are aimed at partitioning national markets according to national borders or make the interpenetration of national markets more difficult must be regarded, in principle, as agreements whose object is to restrict competition within the meaning of Article 101(1) of the Treaty. The Court of Justice has noted in several judgements that the fact that parallel trade restrictions are not implemented does not disqualify them from being anti-competitive.

esetlegesen az akciós átadási árakat értették a minimum ár alatt, semmilyen formában nem támasztja alá azt, hogy a partnerek is ekként értették volna a kifogásolt klauzulát.

146. Szintén nem ért egyet az eljáró versenytanács az eljárás alá vont azon érvelésével, miszerint önmagukban a szerződéses rendelkezések alapján nem lehet versenykorlátozást megállapítani, hiszen éppen egy a felek által aláírt szerződés az, ami a legegységelműbben és a legpontosabban mutatja az abban részes felek akaratát. (Ezt tükrözi a szerződések utolsó mondatában szereplő, szokásos fordulat is, miszerint a felek a szerződést „*mint akaratukkal megegyező*” írják alá.) E körben az eljáró versenytanács szükségesnek tartja tisztázni, hogy az eljárás alá vont által hivatkozott joggyakorlat a jelen helyzetre nem alkalmazható analógiaként, mivel mind a magyar eset, mind a Superbock ítélet olyan körülmények között született, amikor a felek közötti akarategyezségről nem született írásos dokumentum, így arra szükségszerűen a ténylegesen tanúsított magatartásból lehetett csak következtetést levonni. Ugyanakkor a Superbock ítélet 50. pontja is egyértelművé teszi, korábbi európai ügyekre hivatkozással, hogy a felek „*egybehangzó akarata következhet (...) a szóban forgó forgalmazási szerződés rendelkezéseiből, amennyiben kifejezett felhívást tartalmaz a minimális viszonteladási árak betartására, vagy legalábbis felhatalmazza a szállítót arra, hogy ilyen árakat írjon elő*”. A jelen eljárásban pedig éppen ez a helyzet.
147. Emellett a Maspex Kft. jelen eljárásban feltárt belső e-mailjei, valamint nagykereskedelmi partnerekkel folytatott levelezései is egyértelműen igazolják az alkoholmentes termékek akciós minimum viszonteladási árainak meghatározását, betartásának elvárását, tehát a szerződéses kikötések – az eljárás alá vont álláspontjával ellentétben – a gyakorlatban, ténylegesen is érvényesültek. Ahogyan az a IV.3. fejezetből és az előzetes álláspont mellékletében részletesen is bemutatott e-mailekből látható, az eljárás alá vont számos alkalommal és számos partnert érintően hívta fel a nagykereskedőket arra, hogy a partnerek tartsák be a Maspex Kft. által meghatározott ajánlott akciós minimum árakat, illetve egyeztetett házon belül ennek szükségességéről. Az a körülmény, hogy az alkoholos termékekre illetve a nem alkoholos termékek nem akciós áraira vonatkozóan nem kerültek feltárára a gyakorlati érvényesülést közvetlenül igazoló bizonyítékok, nem jelenti azt, hogy e termékekre ne lehetne jogsértést megállapítani, hiszen a szerződéses kikötések ehhez önmagukban is elegendőek, ráadásul a jelen ügyben a nem alkoholos termékek akciós árai kapcsán tapasztalt magatartás alapján a nagykereskedők számára nyilvánvaló lehetett, hogy a jövőben minimum árak meghatározására a többi terméket illetően is sor kerülhet.
148. Különösen is hangsúlyos volt az akciós minimum fogyasztói / nagykereskedelmi / polci árak betartására vonatkozó elvárás a hirdetési újságok tekintetében, hiszen az azokban szereplő árakat más piaci szereplők is láthatták, így a nagykereskedők közötti árviták, a Maspex Kft. felé irányuló panaszok kiindulópontját is gyakran a hirdetett / „újságos” árak képezték. Erre utalnak például az olyan megfogalmazások, mint [ÜZLETI TITOK] stb. Noha az eljárás alá vont elvárása alapvetően az akciós javasolt árak betartására vonatkozott, létezett egy olyan „kiskapu”, amit még tolerált, miszerint ha valamely nagykereskedő mégis az ajánlott akciós árnál alacsonyabb áron akarta értékesíteni a termékeket, az akciós újságban történő megjelenítéssel támogatva a forgalmat (ami az

eljárás alá vont igénye is volt egyébként), akkor ezen termékek esetében a konkrét ár feltüntetése helyett a „top ár” vagy „bomba ár” jelzőt használhatta: [ÜZLETI TITOK].¹⁵² Ahogyan az a fenti 138. pontból is következik, a hirdetett árakra vonatkozó korlátozás is a viszonteladási árak meghatározásának minősül, mivel annak egy közvetett módszerét jelenti. Bár a minimális reklámozott árak elvben meghagyják a forgalmazónak azt a lehetőséget, hogy annál alacsonyabb áron értékesítsen, a gyakorlatban mégis visszatartják az alacsonyabb eladási árak megállapításától, mivel korlátozzák azon képességét, hogy a potenciális ügyfeleket a rendelkezésre álló árengedményekről tájékoztassa. Ezzel a kiskereskedők közötti árverseny egyik kulcsfontosságú paramétere szűnik meg.

149. Az eljáró versenytanács e helyütt szükségesnek tartja továbbá kiemelni, hogy bár a Régi és az Új Vertikális Iránymutatás is elismeri, hogy bizonyos körülmények között a rövid, célzott, összehangolt árkampányok hatékony lebonyolítása érdekében szükséges és megengedett lehet akciós árakra vonatkozó rögzített vagy minimális viszonteladói árak meghatározása, különösen például franchise rendszerű forgalmazás esetén, a jelen ügyben nem ilyenről van szó. A rendelkezésre álló bizonyítékok szerint ugyanis az akciós értékesítés az eljárás alá vont árképzési stratégiájának egy jelentős, rendszeresen alkalmazott eszköze volt, tehát nem rövid, célzott, összehangolt árkampány megvalósítását szolgálta, ráadásul a forgalmazás módja sem egy franchise-hoz hasonló, egységes rendszer volt, és nem is közvetlenül a fogyasztók felé történő értékesítésre irányult, hanem a nagykereskedelmi szintet érintette, így a továbbeladási árak rögzítése nem volt alkalmas az e körben valószínűsíthető hatékonysági előnyök biztosítására.
150. Mindazonáltal olyan korabeli írásos bizonyítékok is feltárára kerültek, amelyek alapján feltehető, hogy az akciós árakon kívül a „normál” árakra vonatkozóan is létezhetett egy ajánlott / minimum árakat tartalmazó árlista vagy belső elvárás, amely magasabb árakat tartalmazott, mint az akciós javasolt árak szintje (ld. előzetes álláspont melléklete 3. és 8. sz. e-mailek). Ilyen esetben pedig még inkább gyakorlati értelmet nyernek a szerződések törzsszövegében elhelyezett, a minimum árak betartására kötelező klauzulák, hiszen konkrét referenciapontot is biztosíthatnak a nagykereskedők részére, így a fentiekben (ld. 140. pont) levezetett, az alacsony árak alkalmazása és az árcsökkentések végrehajtása ellen általánosabban ható ösztönzőségekből, önkorlátozásból fakadó versenykorlátozást explicitebbé, könnyebben megvalósíthatóvá tehetik. Tényleges olyan árlista azonban az eljárás során nem vált ismertté, amelyben akción kívüli ajánlott árak szerepeltek volna.
151. Az eljárás alá vont által az eljáró versenytanács felhívására csatolt, a vizsgált időszak egyes éveiben alkalmazott árlisták tartalma is arra utal, hogy a minimális viszonteladási ár meghatározása a gyakorlatban elsődlegesen az akciós időszakokat, árakat érintette. Ezen példaként benyújtott árlisták közül az akciós árlisták minden esetben tartalmazták a nettó árat, az akciós kedvezmény %-os mértékét, az akciós nettó számlázási árat, valamint a javasolt akciós minimum fogyasztói árat (vagy javasolt újságos minimum árat), és a legtöbb esetben azt a figyelmeztetést is, hogy [ÜZLETI TITOK]. Az akciós árak tekintetében tehát a szerződéses kikötések tartalma az árlistákban szereplő javasolt árakkal kiegészült, sőt, az árlisták megfogalmazása rá is erősített a szerződéses elvárásra,

¹⁵² Ld. előzetes álláspont melléklete 9., 18. sz. e-mailek.

amennyiben a javasolt fogyasztói / újságos árak megnevezésében a rendelkezésre álló információk alapján szerepelt a „minimum” jelző, illetőleg további instrukcióként az, hogy a minimum ártól való esetleges (lefelé) eltérés esetén az ár maga ne szerepeljen az akciós kiadványban.

152. Az eljárás alá vont által csatolt további, nem akciós időszakokat érintő árlisták és árváltozást közlő tájékoztatások ugyanakkor jellemzően (kevés kivételtől eltekintve) sem ajánlott árakat, sem minimum árakat nem tartalmaztak, függetlenül attól, hogy az adott partner részesült-e [ÜZLETI TITOK] vagy sem. Szintén nem szerepeltek ajánlott / minimum árak az alkoholos termékekre vonatkozóan csatolt példákban, és az eljárás során feltárt írásos bizonyítékokban sem merült fel az alkoholos szerződésekben szereplő kikötés tényleges gyakorlati alkalmazására utaló körülmény. Az eljárás alá vont nyilatkozata¹⁵³ szerint továbbá az alkoholos italtermékek forgalmazási feltételei eleve eltérnek a nem alkoholos termékekétől (a Maspex Kft. nem biztosított akciós árakat a partnereinek, [ÜZLETI TITOK], illetve új piaci szereplő volt ebben a szegmensben, fokozatosan építette fel nagykereskedői körét). Ez azonban az eljáró versenytanács álláspontja szerint a jogsértés megállapíthatóságát a fentebb (ld. 146. pont) részletesen kifejtettek értelmében nem kérdőjelezi meg, legfeljebb annak súlyát, piacra gyakorolt tényleges hatását befolyásolhatja. Az akción kívüli nem alkoholos termékek kapcsán ugyanakkor az ebből fakadó, esetlegesen mérsékeltebb piaci hatást legalább részben ellensúlyozhatja, hogy a termékek széles köre tekintetében gyakoriak voltak az akciók (az eljárás alá vont által a minimum árak nagykereskedők általi tartásának hiányát alátámasztandó célból csatolt táblázat¹⁵⁴ tanúsága szerint az 1 l-es Olympos, a 0,25 l-es Topjoy és az Apenta+ termékek esetében kvázi folyamatosak), így az akciós javasolt minimum árak az akciós időszakon kívüli időszakokban is iránymutatásul szolgálhattak, különös figyelemmel arra, hogy az árlistákon az árkedvezmény %-os mértéke is szerepelt, így könnyen kalkulálhatóvá vált az akción kívüli ajánlott árak becsült szintje.
153. Az e-mailes bizonyítékok alapján az is látható, hogy a Maspex Kft. leggyakrabban a nagykereskedőktől értesült az ajánlott minimum akciós árak be nem tartásáról, mivel a kereskedők – jellemzően az akciós újságok segítségével – figyelték versenytársaik árazását, és a minimumnál alacsonyabb árakat intézkedés céljából jelentették az eljárás alá vontnak. A levelezések azt mutatják, hogy az eljárás alá vont ezen jelzésektől nem határolódott el, hanem fellépett a panaszolt vállalkozással szemben: felszólította az árak betartására. A rendelkezésre álló bizonyítékok ugyanakkor arra utalnak, hogy az eljárás alá vont maga is végzett árfigyelő tevékenységet: több nagykereskedő nyilatkozott akként, hogy a Maspex Kft.-t az alkalmazott árakról tájékoztatni szükséges (vö. 59. pont), illetőleg az eljárás alá vont is elismerte,¹⁵⁵ hogy [ÜZLETI TITOK].
154. Az elektronikus levelezésekből megállapítható, hogy adott esetben arra is sor került, hogy a szabályok betartását szankciók kilátásba helyezésével (vagy ezek házon belüli fontolgatásával) is nyomatékosította az eljárás alá vont, így különösen a kiszolgálás megtagadásával (3., 23. sz. e-mail), az üzleti kapcsolat felfüggesztésével (17. sz. e-mail),

¹⁵³ VJ/50-364/2022. sz. jegyzőkönyv 2. sz. melléklete.

¹⁵⁴ VJ/50-346/2022. sz. adatszolgáltatás melléklete.

¹⁵⁵ VJ/50-216/2022.

megszakításával (15. sz. e-mail), hirdetés / akció időszakos megtiltásával (13., 14. sz. e-mail), kötelező áremeléssel (19. sz. e-mail).

155. Mindezen körülmények egyébként együttesen azt is alátámasztják, hogy a minimum árak követésébe a nagykereskedők is beleegyeztek, azaz megerősítik azt a – szerződések alapján fentebb már kétséget kizáróan bizonyított – tény, hogy a felek között e tekintetben akarategyezés jött létre. (Ekként a minimális továbbeladási árak rögzítésében megnyilvánuló jogsértés akkor is megállapítható lenne a Superbock ítéletben foglalt kritériumok alapján, ha a felek a kifogásolt kikötéseket nem foglalták volna bele írásos módon a szerződéseikbe.)
156. Az eljáró versenytanács a Maspex Kft. védekezésével összefüggésben megjegyzi, hogy az eljárás alá vont által adott azon értelmezést, miszerint a minimum ár megnevezést a sales-es kollégák az akciós átadói árakra használták, a rendelkezések gyakorlati érvényesülésével kapcsolatos írásos bizonyítékok sem támasztják alá. Bár az eljárás alá vont által a vizsgált időszak egyes éveire mintaként csatolt, [ÜZLETI TITOK] partnerek részére küldött nem akciós árlisták jellemzően sem ajánlott árakat, sem minimum nagykereskedelmi vagy kiskereskedelmi árakat nem tartalmaztak, az akciós árlistákban a normál és akciós átadási ár mellett, külön oszlopban feltüntetésre került a javasolt akciós minimum fogyasztói ár vagy javasolt újságos minimum ár. Ezen árlistákban alkalmazott árkategóriák megnevezése, illetve a lista felépítése teljesen egyértelművé teszi, hogy az akciós átadási ár és a minimum ár két eltérő dolgot jelöl (hiszen az ilyen fejlécű oszlopokban szereplő árak is különböznek), azaz azokat a nagykereskedelmi partnerek biztosan nem érthették egymás szinonimájaként (és az is életszerűtlen, hogy az eljárás alá vont munkatársai valamilyen belső szleng alapján ezeket azonos értelemben használták volna, hiszen házon belül is zavart, értelmezési problémákat okozhatott volna, ha a kifelé két külön fogalomként kommunikált megnevezéseket egyazon névvel illették volna).
157. Az eljárás alá vont beadványában csatolt egy havi bontású táblázatot arról, hogy a kiválasztott termékek esetében nagykereskedelmi partnerei milyen akciós árakat alkalmaztak a vizsgált időszakban, és ez hogyan alakult a Maspex Kft. „javasolt nagykereskedelmi fogyasztói árához” képest. A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy az árak jelentős változatosságot mutatnak, és jelentős arányban fordulnak elő az ajánlott árnál alacsonyabb újságos árak. Az eljáró versenytanács ezzel kapcsolatban visszautal a fentebb kifejtettekre (ld. 146. pont), ehelyütt annyit kíván csak ismételten hangsúlyozni, hogy a szerződéses rendelkezések önmagukban megalapozzák a jogsértés megállapíthatóságát, mivel a szerződő felek akarategyezését tükrözik. Az a körülmény, hogy utóbb valamelyik fél a megállapodást esetlegesen nem tartja be, vagy nem mindig tartja be, a jogsértést nem teszi meg nem törtéنتté, legfeljebb annak súlyát, piaci következményeit befolyásolhatja. A bíróságok következetes gyakorlata értelmében egy versenykorlátozó céllal rendelkező megállapodás akkor is tiltott, ha a megállapodásban részes felek vagy azok egyike soha nem szándékozott azt betartani, vagy végrehajtani.¹⁵⁶

¹⁵⁶ C-209-215. és 218/78. sz. egyesített ügyek Van Landewyck kontra Bizottság [EBHT. 1980., 3125. o.]; T-304/02. sz. ügy Hoek Loos NV kontra Bizottság [EBHT. 2006., II-1887. o.]; 56. és 58/64. sz. ügy Consten and Grundig kontra Bizottság [EBHT. 1966., 299. o.]; C-238/99. P., C-244/99. P., C-245/99. P., C-247/99. P., C-250/99. P.-C-252/99. P. és C-254/99. P. sz. egyesített ügyek, Limburgse Vinyl Maatschappij NV (LVM) és mások

Megjegyzendő ugyanakkor, hogy az e-mailes bizonyítékok alapján az látszik, hogy a minimum árnál alacsonyabb akciós árak esetén a versenytársak gyakran elégedetlenségüknek adtak hangot, melynek nyomán az eljárás alá vont különféle intézkedéseket foganatosított, ami az árak korrekciójához is vezethetett, s ezt az eljárás alá vont által csatolt táblázat (a havi egy árpontra tekintettel) nem feltétlenül képes tükrözni. Szintén megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy a megfigyelt kereskedők és termékek száma a teljes partneri körnek és portfóliónak csak töredéke.

158. A fentiek okán szintén nem kérdőjelezi meg a jogsértés megállapíthatóságát az a körülmény, hogy a kereskedők többségükben akként nyilatkoztak, hogy árelvárással, a minimum árak betartására vonatkozó felhívással a Maspex Kft. részéről a gyakorlatban nem szembesültek, az árak eljárás alá vont általi ellenőrzéséről nincs tudomásuk, velük szemben a Maspex Kft. ezen összefüggésben nem helyezett kilátásba és nem is alkalmazott retorziót. Egyrészt, voltak olyan kereskedők, akik az eljárás alá vonttal kötött szerződés, illetőleg a kedvezmények feltételeként tekintettek a Maspex Kft. által javasolt árak betartására (vö. 56-57. pont). Másrészt, a joggyakorlat szerint „*a viszonteladási ár rögzítésének nem feltétele a kikényszerítés, hiszen – megállapodásról lévén szó – ez is, mint a megállapodás bármely más rendelkezése, a felek akarategységén alapszik.*”¹⁵⁷ Ugyanezen elvet követi az uniós bírósági joggyakorlat is.¹⁵⁸ Ráadásul a kereskedők utólagos, az eljárás során tett nyilatkozatai részben ellentmondanak a vizsgált időszakból származó irati bizonyítékoknak, mely utóbbiak a versenyfelügyeleti eljárások során egyébként is nagyobb bizonyító erővel rendelkeznek, mivel mindenféle vélt vagy valós, a versenyfelügyeleti eljárással kapcsolatos érdektől, manipulációtól mentesnek minősülnek.

VII.6.3. Egységes, folyamatos jogsértés

159. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a fentiekben részletesen bemutatott eszközök (szerződéses kikötések, árlisták, e-mailek alapján kirajzolódó gyakorlati intézkedések) egy egységes-folyamatos jogsértés részét képezték, az alkoholos és nem alkoholos italtermékekre egyaránt kiterjedően, az alábbiak szerint.
160. Az egységes, folyamatos jogsértés megállapíthatóságához a joggyakorlat¹⁵⁹ egy objektív és szubjektív oldal meglétét követeli meg. Objektív tényezőként annak igazolása szükséges, hogy (i) a közös célkitűzés elérésére irányuló átfogó terv állt fenn az eljárás

kontra Bizottság [EBHT 2002., I-8375. o.] 509. pont; T-39/92. és T-40/92. sz. egyesített ügyek, Groupement des cartes bancaires "CB" et Europay International SA kontra Bizottság, [EBHT 1994., II-49. o.] 87. pont;

¹⁵⁷ VJ/37-303/2014., 361. pont.

¹⁵⁸ C-2/01 P és C-3/01 P egyesített ügyek (Bayer), 83-84. pontok.

¹⁵⁹ Ld. pl. T-204/08 és T-212/08 egyesített ügyek, Team Relocations és társai kontra Bizottság, T-439/07. sz., Coats Holdings Ltd kontra Bizottság ügyben hozott ítélet [EBHT 2012., II-0000. o.] 144. pontja; T-101/05. és a T-111/05. sz., BASF és UCB kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet [EBHT 2007., II-4949. o.] 179–181. pontjai; C-441/11 P sz. ügy Verhuizingen Coppens kontra Bizottság [EU:C:2012:778, 42. bekezdés]; C-204/00. P., C-205/00. P., C-211/00. P., C-213/00. P., C-217/00. P. és C-219/00. P. sz. egyesített ügyek Aalborg Portland és társai kontra Bizottság [ECLI:EU:C:2004:6, 83. bekezdés], C-49/92 P sz. ügy Anic Partecipazioni kontra Bizottság [EU:C:1999:356, 82., 83., 87. bekezdés], továbbá Kúria Kvf.II.37.076/2012/28., Kúria Kfv.V.37.465/2022/6. számú ítélet, Kfv.III.37.582/2016/16.

alá vontak között, amelyre következtetni lehet az érintett vállalkozások és személyek körének, az érintett termékeknek / az egyeztetések tárgyának, az egyeztetések földrajzi kiterjedésének, az érintett időszaknak, az alkalmazott módszereknek, mechanizmusoknak az azonosságából, átfedéseiből. A szubjektív tényezők között azt kell belátni, hogy (ii) az eljárás alá vontak az átfogó tervhez saját magatartásukkal tudatosan hozzá kívántak járulni, továbbá, hogy (iii) az eljárás alá vontak tudomással bírtak a szélesebb körű egyeztetésekről, a többi résztvevő jogsértő magatartásairól, vagy e magatartásokat észszerűen előre láthatták, és készek voltak azok kockázatát elfogadni.

Átfogó terv

161. A jelen ügyben vitathatatlan, hogy az eljárás alá vont egy átfogó tervvel rendelkezett a termékeivel kapcsolatos minimális továbbeladási árak meghatározására. Egyrésztől, ez az elvárás explicit módon megjelent a nagykereskedelmi partnereivel kötött szerződések zömében, mind a nem alkoholos, mind az alkoholos italtermékek vonatkozásában, és az évről évre újra bekerült a szerződéses rendelkezések közé, noha a megállapodásokat a felek mindig csak egy éves határozott időtartamra kötötték, így azokat évente újra kellett tárgyalni. Az eljárás alá vont előadása szerint ugyan ezen újratárgyalási folyamat a régóta meglévő partnerek esetében szinte csak formalitás volt, a szerződések ismételt megkötésének szükségessége mindazonáltal lehetőséget teremtett (volna) a feltételek újragondolására, megváltoztatására, amennyiben erre vonatkozó közös szándék lett volna a felekben.
162. Másrésztől, az is alátámasztja, hogy a minimális továbbeladási árak meghatározása a Maspex Kft. üzletpolitikájának részét képezte, hogy annak érvényesítését a vállalati hierarchia felsőbb szintjei is szorgalmazták. A fellelt levelezésekben ugyanis a vállalkozás aktuális kereskedelmi igazgatója adott több alkalommal is olyan általános, vagyis konkrét partnerektől független instrukciókat az értékesítő munkatársaknak, mint például [ÜZLETI TITOK].¹⁶⁰ Más esetekben konkrét partnerek esetén is élt intézkedési javaslattal, a minimum árakat be nem tartó partner időleges „letiltását” is felvetette.¹⁶¹ Egyes bizonyítékok szerint továbbá a Maspex Kft. értékesítője ügyvezetői utasításra hivatkozott, amely szerint a minimum árakat be nem tartó ügyfelek nem szolgálhatóak ki.¹⁶²
163. Az átfogó terv fennállását egyéb körülmények is erősítik, így különösen
- az érintett vállalkozások köre: a nagykereskedelmi partnerek a Maspex Kft. termékeinek jelentős részét egyaránt forgalmazták, a vizsgált időszakban körük ugyan bővült, de az egyes partnerek jellemzően éveken át üzleti kapcsolatban álltak a Maspex Kft.-vel;
 - az érintett személyek köre: a Maspex Kft. nagykereskedelmi partnerekkel kapcsolatban álló munkatársai és vezetősége éveken át változatlan volt;

¹⁶⁰ Ld. előzetes álláspont melléklete 3., 20., 22., 23. sz. e-mailek.

¹⁶¹ Ld. előzetes álláspont melléklete 17. sz. e-mail.

¹⁶² Ld. előzetes álláspont melléklete 18., 23. sz. e-mailek.

- az érintett termékek köre: az érintett termékkategóriák egymáshoz közel álló, a nagykereskedők által szokásosan egyaránt forgalmazott termékcsoportokat, egy összefüggő termékportfóliót képeznek, amely alól a jövedéki termékek forgalmazásával nem foglalkozó nagykereskedők esetében az alkoholos italok képezhetnek kivételt, de számos nagykereskedő egyaránt jelen van az alkoholos és alkoholmentes szegmensben is;
 - az egyeztetések földrajzi kiterjedése: mind a szerződések, mind a feltárt egyeztetések az ország egész területét érintették;
 - az érintett időszak: noha az érintett kereskedők, illetve az érintett termékek köre folyamatosan bővült a vizsgált időszakban, ez organikusan, az elvek és célok változatlansága mellett következett be, így az érintett időszak tekintetében nem okozott „törést”, ezért az átfogó terv szempontjából egységesnek és folyamatosnak minősült;
 - az alkalmazott módszerek, mechanizmusok: a nagykereskedők túlnyomó többsége és valamennyi érintett termékkategória esetében azonos tartalmú szerződéses kikötések érvényesültek, és az azok betartására irányuló intézkedések, magatartások is hasonlóak voltak az alkoholmentes portfólió tekintetében (akciós árlistákban akciós minimum továbbeladási árak meghatározása, újságos hirdetésekben megjeleníthető árakra vonatkozó szabályok megfogalmazása, kereskedők felszólítása a betartásra, nagykereskedők általi jelzések eltérés esetén, szankciók kilátásba helyezése).
164. A fentieket nem kérdőjelezi meg, hogy alkoholos termékeket csak a vizsgált időszak későbbi részében és szűkebb partneri kör részére kezdett forgalmazni az eljárás alá vont, mivel az alkoholmentes termékekkel való „átfedésük” jelentős. Szintén nem zárja ki az egységes, folyamatos jogsértés megállapíthatóságát, hogy a gyakorlati alkalmazásra vonatkozó bizonyítékok csak az akciós alkoholmentes termékeket érintően állnak rendelkezésre (s ekként egyes „mechanizmusok”, módszerek azonossága is csak e körben igazolt), mivel a partnerek alappal vélhették, hogy a hasonló szerződéses kikötések hasonló gyakorlati megvalósítást, hasonló eszközök alkalmazását vonhatják maguk után. Emellett hangsúlyozandó, hogy az egységes, folyamatos jogsértésnek nem is feltétele, hogy valamennyi szempont alapján azonosság álljon fenn, elegendő, ha a releváns körülmények egy kellően jelentős részét illetően kellően nagyfokú hasonlóság igazolható. Ez pedig a jelen esetben a fentiekben kifejtettek alapján az eljáró versenytanács szerint egyértelműen kijelenthető.
165. A közös célkitűzés, melynek elérésére az átfogó terv vonatkozott, a nagykereskedelmi továbbeladási árak minimális szintjének meghatározása volt. Ez a partnerek számára azért volt előnyös, mert megfelelő profitot biztosított számukra (legalábbis a Maspex Kft. egyes e-mailek tanúsága szerint ezzel az üzenettel próbálta vonzóvá tenni a nagykereskedők felé az általa meghatározott minimum árak betartását), és csökkentette a rájuk a versenytársak árképzése által kifejtett versenynyomást. A Maspex Kft. vonatkozásában pedig a kereskedők átadói árak mérséklésére irányuló kezdeményezéseinek esélyét csökkentette a kifogásolt gyakorlat, egyes e-mailek bizonyítékok tanúsága szerint ugyanis bizonyos kereskedők a versenytársaik által

hirdetett alacsony árak alapján azt valószínűsítették, hogy más partnerek alacsonyabb áron juthatnak hozzá a termékekhez, s ezt a Maspex Kft.-nél sérelmezték. Az ilyen jellegű panaszoknak is elejét lehet venni azzal, ha a piaci árak egységesen nem mennek egy bizonyos árszint alá.

A közös célhoz való tudatos hozzájárulás

166. A közös célhoz való tudatos hozzájárulást arra alapozza az eljáró versenytanács, hogy a nagykereskedelmi partnerek a kifogásolt kikötéseket tartalmazó szerződéseket aláírták, azaz kifejezetten vállalták, hogy az eljárás alá vont által meghatározandó minimum árakat be fogják tartani. Az, hogy ez a gyakorlatban esetlegesen nem vagy nem teljes körűen valósult meg (ahogyan arra az eljárás alá vont – a partnerek által az akciók újságokban alkalmazott árakat bemutató táblázat alapján – hivatkozott), nem kérdőjelezi meg a versenyjogi értelemben vett megállapodáshoz való tudatos hozzájárulást. Mindazonáltal az e-mailes bizonyítékok szerint a minimum ártól való eltérés („ártörés”) ellen a Maspex Kft. – gyakran más kereskedők jelzései nyomán – aktívan fellépett, igazodásra szólítva fel a renitens partnereket. A panasszal élő nagykereskedők vonatkozásában a tudatos hozzájárulás szintén alappal következtethető.

A szélesebb körű egyeztetésekről való szükségszerű tudomás, annak kockázatának elfogadása

167. E körben az eljáró versenytanács megállapíthatónak látja, hogy a nagykereskedelmi partnerek tudomással bírtak a szélesebb körű egyeztetésekről, a többi résztvevő jogsértő magatartásairól, vagy legalábbis e magatartásokat észszerűen előre láthatták, és készek voltak azok kockázatát elfogadni. Ezt arra alapozza az eljáró versenytanács, hogy a nagykereskedelmi piacokon jellemző gyakorlat, hogy a gyártók, importőrök (különösen a kereskedő szempontjából jelentősebb szereplők, akik nagyszámú kereskedővel állnak kapcsolatban) mintaszerződéseket alkalmaznak, így a nagykereskedők alappal számíthatnak arra, hogy versenytársaik nagy része is hasonló tartalmú szerződést köthetett az eljárás alá vonttal, amelynek ekként a minimum árak betartására vonatkozó kötelezettség is részét képezi.

168. Ezt erősítik meg az e-mailes bizonyítékok is, amelyek tanúsága szerint a nagykereskedők legalább részben tisztában voltak a többi érintett forgalmazó személyével, az egységes árszint elérésének átfogó tervével. A feltárt levelezések alapján ugyanis a kereskedők több alkalommal maguk jelezték a Maspex Kft.-nek, ha valamely másik partner eltért az egységes szinttől, és a Maspex Kft. által minimálisan előírt árak alá csökkentette árait.

169. Bár a kereskedők közötti közvetlen kapcsolatfelvétellel utaló bizonyíték nem merült fel az eljárás során,¹⁶³ ez a szélesebb körű egyeztetésekről való tudomásnak nem is szükségszerű feltétele, az kétoldalú egyeztetések esetén is megállapítható lehet. A Kúria megfogalmazása¹⁶⁴ szerint e kritérium értelmében azt kell belátni, hogy a jogsértés résztvevői tudatában kell, hogy legyenek annak, hogy egy szélesebb körű egyeztetési

¹⁶³ Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy ennek háttérében nyilvánvalóan részben a vizsgálat terjedelme, hatóköre áll, mivel a nagykereskedők eljárásgazdaságossági okokból nem kerültek bevonásra az eljárásba, ezért a bizonyítékok gyűjtésének fókuszsa sem az ő magatartásuk feltárására irányult (így különösen előzetes értesítés nélküli kutatásra a nagykereskedők vonatkozásában nem került sor).

¹⁶⁴ Kfv.III.37.582/2016/16., 209. pont

folyamat részesei, ez azonban nem jelenti azt, hogy minden egyes jogsértésben részes vállalkozás minden egyes jogsértő cselekményéről való tudomást bizonyítani kellene. A szélesebb körű egyeztetésekről való szükségszerű tudomás ennél fogva az eljáró versenytanács szerint a fenti körülmények összessége alapján megállapítható.

VII.6.4. A jogsértéssel érintett időszak

170. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az egységes, folyamatos jogsértéssel érintett időszak a vizsgálat ügyindító végzésben megjelölt kezdő időpontjától, 2015-től a kifogásolt szerződéses kikötések hatályon kívül helyezéséig tartott. Az ügyindító végzés szerint az eljárás a 2015-től kezdődő időszakra terjed ki, és a feltárt bizonyítékok alapján a továbbeladási árak rögzítése ekkor már szerepelt a szerződések jelentős részében, amik a továbbiakban is változatlan formában fennmaradtak, így a jogsértés kezdő időpontjaként ez rögzíthető. E tekintetben nem releváns, hogy a kezdeti időszakból nem áll rendelkezésre más bizonyíték (árlista, e-mail), mivel önmagukban a szerződéses rendelkezések is megalapozzák a jogsértés megállapíthatóságát, amelyet tovább erősítenek a későbbi időszakból származó irati bizonyítékok (árlisták, egyeztetésekről szóló e-mailek). A kifogásolt szerződéses klauzulákat az eljárás alá vont kezdeményezésére 2023. április 17-én törölték, és nem áll rendelkezésre olyan bizonyíték, ami arra utalna, hogy az eljárás alá vont tényleges gyakorlata ezt követően sem változott volna (az utolsó e-mailes bizonyíték dátuma 2023. januári), így a jogsértés záró időpontjaként 2023. április 17. határozható meg.

VII.6.5. Versenykorlátozó cél

171. A versenykorlátozó célzat megállapíthatóságához a joggyakorlat¹⁶⁵ értelmében azt kell vizsgálni, hogy a szóban forgó magatartás önmagában elegendő károsági fokot mutat-e a verseny tekintetében. Ehhez értékelni kell a rendelkezések tartalmát és az általuk elérni kívánt célkitűzéseket, valamint azt a gazdasági és jogi háttérrel, amelybe e kritérium illeszkedik. A gazdasági-jogi háttér értékelése keretében figyelembe kell venni továbbá az érintett termékek vagy szolgáltatások jellegét, valamint az érintett piac működésének és szerkezetének tényleges feltételeit is. Amennyiben a megállapodásban részes felek a megállapodáshoz kapcsolódó versenyt támogató hatásokra hivatkoznak, ezeket az elemeket a megállapodás kontextusának elemeiként ugyancsak figyelembe kell venni, az ilyen hatások megléte ugyanis észszerűen kétségbe vonhatja, hogy a megállapodás a verseny tekintetében kellően káros jellegű lenne. A jogi háttér egyik elemeként figyelembe kell venni továbbá azt a körülményt is, ha a szóban forgó kikötések az EU Vertikális Rendeletnek értelmében vett különösen súlyos korlátozások kategóriájába tartoznak.

172. Ami a rendelkezések tartalmát és az elérni kívánt célkitűzéseket illeti, a minimális továbbeladási árak meghatározása (objektíve) a nagykereskedők közötti árverseny mérséklésére irányult, ezáltal korlátozta a márkán belüli versenyt. A feltárt bizonyítékok alapján a felek szubjektív célja is ez volt, a Maspex Kft. számára ugyanis ez azzal az

¹⁶⁵ Ld. C-211/22. Super Bock Bebidas kontra Autoridade da Concorrência, EU:C:2023:529; C-306/20. sz. ügy Visma Enterprise kontra Konkurences padome, EU:C:2021:935

előnyül járt, hogy mérsékelte az átadói árak csökkentésére irányuló kereskedői nyomást, a kereskedők számára pedig „megfelelő” profitot biztosított. Az eljáró versenytanács mindazonáltal hangsúlyozza, hogy a joggyakorlat értelmében a résztvevők szándékára vonatkozó bizonyíték nem szükséges feltétel. Egy versenykorlátozó céllal rendelkező megállapodás akkor is tiltott, ha a megállapodásban részes felek vagy azok egyike soha nem szándékozott azt betartani, vagy végrehajtani.¹⁶⁶

173. A Maspex Kft. ugyan hivatkozott arra, hogy a szerződéses kikötésekkel a szándéka a beszerzési ár alatti értékesítés tilalmának érvényesítése volt, ez az eljáró versenytanács álláspontja szerint egyébként sem tekinthető észszerű magyarázatnak. Egyrészt, a beszerzési ár alatti értékesítés tilalmát közvetlen és kógens törvényi szabályozás is tartalmazza, másrészt az teljes egészében a partnerek érdekkörébe tartozik – vagyis még jogsértés esetén is egyedül az ő felelősségük merülhet fel, így nem életszerű, hogy ennek megakadályozására az eljárás alá vont külön erőfeszítéseket tegyen. Nem logikus az sem, hogy a szöveg ezen célból a „felek által kikötött minimum ár”, illetve „akciós minimum ár” kifejezéseket használja valamely, az érvényesíteni kívánt jogszabályi megfogalmazáshoz¹⁶⁷ jobban közelítő, egyúttal általánosan elterjedt és kézenfekvő szövegrészt (pl. beszerzési vagy átadási ár) helyett. A kifejezések tartalmának eltérése egyúttal kétségesé teszi, hogy a kikötés ebben a formában akár csak elviekben is alkalmas lehet az eljárás alá vont által megjelölt, legitim cél elérésére.¹⁶⁸ Emellett a kikötések érvényesítésére irányuló irati bizonyítékok sem támasztják alá, hogy a minimum ár ténylegesen az átadói árat jelentette volna.
174. Noha a márkán belüli verseny korlátozása általában kevésbé káros, ha a márkák közötti verseny erős, a jelen esetben a magatartás elsődlegesen az akciós értékesítéseket érintette,

¹⁶⁶ C-209-215. és 218/78. sz. egyesített ügyek Van Landewyck kontra Bizottság [EBHT. 1980., 3125. o.]; T-304/02. sz. ügy Hoek Loos NV kontra Bizottság [EBHT. 2006., II-1887. o.]; 56. és 58/64. sz. ügy Consten and Grundig kontra Bizottság [EBHT. 1966., 299. o.]; C-238/99. P., C-244/99. P., C-245/99. P., C-247/99. P., C-250/99. P-C-252/99. P. és C-254/99. P. sz. egyesített ügyek, Limburgse Vinyl Maatschappij NV (LVM) és mások kontra Bizottság [EBHT 2002., I-8375. o.] 509. pont; T-39/92. és T-40/92. sz. egyesített ügyek, Groupement des cartes bancaires "CB" et Europay International SA kontra Bizottság, [EBHT 1994., II-49. o.] 87. pont;

¹⁶⁷ 2009. évi XCV. törvény a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek vonatkozásában a beszállítókkal szemben alkalmazott tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmáról, 3. § (2) bekezdés q) pont: „Tisztességtelen forgalmazói magatartásnak minősül a terméknek – az árukészletnek a kereskedő tevékenységének beszüntetése vagy profilváltás miatt történő legfeljebb tizenöt napos és a mezőgazdasági igazgatási szervnek előzetesen bejelentett kiadásítása, valamint nem teljes értékű (ideértve az előre nem látható okból a kereskedő készletében felhalmozódott közeli lejáratú terméket is) termék kiadásítása esetének kivételével – a beszállító által számlázott átadási ára, illetve a kereskedő általi saját előállítás esetén – az üzemi általános költségeket is tartalmazó – önköltségi ára alatt történő forgalmazása a kereskedő által a végső fogyasztó felé.”

¹⁶⁸ Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy a gyakorlati megvalósítás lehetősége is kérdéseket vet fel. A Maspex Kft. ugyanis önmagában abból az információból, hogy valamely partnere az általa alkalmazott átadói árak alatt adja el a termékeit, nem tudná megállapítani, hogy megsérti-e a beszerzési ár alatti értékesítés tilalmát, mivel a partner az adott termékkészletet beszerezhetette valamely egyéb szereplőtől vagy valamely más időszakban is alacsonyabb átadói áron (pl. akciós időszakban vagy túlraktározás miatt). Másrészt maga az ágazati jogszabály több kivételt is felsorol, amikor a partnerek a beszerzési árak alá mehetnek viszonteladási árakkal (pl. közeli lejáratú termékek esetén) – amelyeket viszont az érintett szerződéses klauzulák, kötelmi alapon, teljes egészében megtiltanának számukra. Ez észszerűtlen, a betartatni kívánt ágazati jogszabályi rendelkezéseknél is szigorúbb korlátozást jelentene a partnerek számára.

ami a nagykereskedők közötti versenyben az egyik leglényegesebb versenyméret, így jelentős versenykorlátozó potenciállal bír. Ráadásul az eljárás alá vont bizonyos termékkategóriák esetében érdemi ([ÚZLETI TITOK]) piaci részesedéssel bírt a vizsgált időszakban, termékportfólióját folyamatosan bővítette, ezzel párhuzamosan forgalma is nőtt, így az alkoholos és alkoholmentes italok tekintetében fontos piaci szereplőnek minősült.

175. A korlátozások jellege is alátámasztja a negatív hatások bekövetkezhetőségét. A viszonteladási árak rögzítése, illetve minimum árak kikötése korlátozza a kereskedők, forgalmazók arra vonatkozó képességét, hogy árakat önállóan, függetlenül határozzák meg, ami a Régi és az Új Vertikális iránymutatás szerint a fentebb már idézett negatív hatásokkal járhat, így különösen végső soron a fogyasztói ár emelkedéséhez vezethet. Egy ilyen magatartás jellegénél fogva korlátozza a versenyt az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdése értelmében.
176. Normál piaci körülmények között ugyanis a piaci ár kereskedőnként eltérően alakul a beszerzési ár, a felmerült költségek, a marketing költség, az adott kereskedő piaci ismeretei, tapasztalata, teljesítménye, az adott piaci körülmények, versenytársak árazása, elvárt haszon mértéke alapján. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az egységes minimum árak meghatározása, a piaci szereplők árképzése vonatkozásában egyértelműen a piac normál törvényszerűségeinek érvényesülése ellen hatott, ugyanis az mesterségesen orientálta a piaci szereplőket.
177. A minimálárak a vállalkozások egyéni költségeitől, teljesítményük minőségétől függetlenül egységesíthetik az árakat, ami azt eredményezheti, hogy az alacsonyabb önköltséggel működni képes vállalkozások sem kényszerülnek árak csökkentésére, sőt, lehetőségük sem lesz arra, hogy az árakat a rögzített minimumár alá vihessék. Ennélfogva, ezen árszintnek a piacon történő általános alkalmazása miatt az árak nem, illetve torzultan jelenítik meg a vállalkozások között szakmai alkalmasságban, üzleti megbízhatóságban, hatékonyságban megmutatkozó – a vállalkozások közötti versenyben meghatározó jelentőséggel bíró – különbségeket.¹⁶⁹
178. A jogi háttér kapcsán az eljáró versenytanács hangsúlyosan emlékeztet továbbá arra, hogy a rögzített illetve minimális továbbeladási árak meghatározása a hazai és az európai csoportmentességi szabályok értelmében is különösen súlyos korlátozásnak minősül, azaz ilyen kikötések esetén a versenykorlátozás esélye különösen nagy, főleg a downstream piaci szereplők közötti összejátszás tekintetében. A viszonteladási árak rögzítésének cél szerinti versenykorlátozó jellegét alátámasztja a magyar¹⁷⁰ és közösségi¹⁷¹ joggyakorlat is.

¹⁶⁹ Ld. VJ-98/2004 (grafikus-kartell), VI. fejezet; ld. továbbá VJ-56/2003 (Debreceni Ügyvédi Kamara), VI. fejezet 20. pont.; ld. ezenkívül az Európai Bizottság 2004. június 24-i 2005/8/EK határozata a Szerződés 81. cikke szerinti eljárásban (COMP/38.549 – Belga Építész Kamara) 88. bek.

¹⁷⁰ Ld. pl. VJ/26/2006., 219. pont: „A végfelhasználói/fogyasztói árak vertikális rögzítése a Tpv. 11. § (2) bekezdés a) pontjába ütközően versenykorlátozó célzatú magatartás.”

¹⁷¹ Ld. pl. a 243/83. sz., Binon v AMP ügyben 1985 július 3-án hozott ítéletet [EU:C:1985:284, 43. bekezdés]; a 311/8. sz., VVR v Sociale Dienst van de laatselijke en Gewestelijke Overheidsdiensten ügyben 1987. október 1-

179. A fentiek alapján az eljáró versenytanács álláspontja szerint a vizsgált magatartások cél szerinti korlátozásnak minősíthetők, mivel azok kellő károssági foka alátámasztható, figyelembe véve azok tartalmát, az általuk elérni kívánt célokat, valamint az azon gazdasági és jogi háttérrel jellemző körülmények összességét, amelybe e korlátozások illeszkednek.

VII.6.6. Eljárás alá vont vállalkozás szerepe

180. A feltárt tényállás szerint a minimumár-klauzulákat tartalmazó szerződések a Maspex Kft. által készített szerződésmintán alapultak, így a kikötések egyértelműen a Maspex Kft. kezdeményezésére kerültek az érintett szerződésekbe és mellékleteikbe. A Maspex Kft. által is elismerten [ÜZLETI TITOK].

181. A feltárt e-mailek alapján az is látható, hogy a klauzulákkal megcélzott, egységes minimális nagykereskedői viszonteladási árszint elérésében és fenntartásában szintén a Maspex Kft. szerepe volt a meghatározó. A rendelkezésre álló levelezések azt támasztják alá, hogy a vizsgált időszakban a Maspex Kft. szerves, a vállalati hierarchia több szintjét átívelő stratégiája volt a nagykereskedelmi viszonteladási árszint folyamatos menedzselése, amit az értékesítési csapatnak adott olyan jellegű, időről időre ismétlődő vezetői utasítások is mutatnak, mint pl. [ÜZLETI TITOK],¹⁷² [ÜZLETI TITOK],¹⁷³ vagy [ÜZLETI TITOK].¹⁷⁴ Ezen stratégia megvalósítására a Maspex Kft. az árakat és nagykereskedői jelzéseket monitorozó – így saját elmondása szerint [ÜZLETI TITOK], egyes partnereitől pedig továbbértékesítési árlistákat kérő¹⁷⁵ –, illetve a minimális árszintet be nem tartó partnereket figyelmeztető, illetve szankcionáló vállalati működési gyakorlatot (policyt) épített ki és üzemeltetett a vizsgált időszakban.

VII.7. Csoportmentesség, egyedi mentesség

182. Az európai és a magyar vertikális csoportmentességi szabályok az eljárás folyamatban léte alatt változtak, azonban ez a vizsgált magatartások mentesíthetősége tekintetében nem eredményezett módosulást. Az eljáró versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont magatartása sem az európai, sem a magyar rendelkezések alapján nem mentesülhet, mivel a továbbeladási árak meghatározása különösen súlyos korlátozásnak minősül, piaci részesedéstől függetlenül.

183. A Tpv. 20. §-a alapján az egyedi mentesség feltételeinek fennállását a hatóságnak nem hivatalból kell vizsgálnia, hanem azokat annak a félnek kell bizonyítania, aki a mentesség kedvezményéből részesülni kíván. Mivel ilyen érvelést, a szükséges szintű bizonyítást az eljárás során az eljárás alá vont nem terjesztett elő, az egyedi mentesség feltételeinek teljesülése nem állapítható meg.

jén hozott ítéletet [EU:C:1987:418, 17. bekezdés]; és a 27/87. sz., SPRL Louis Erauw-Jacquery v La Hesbignonne SC ügyben 1988. április 19-én hozott ítéletet [EU:C:1988:183, 15. bekezdés].

¹⁷² Ld. előzetes álláspont melléklete 19. sz. e-mail.

¹⁷³ Ld. előzetes álláspont melléklete 20. sz. e-mail.

¹⁷⁴ Ld. előzetes álláspont melléklete 22. sz. e-mail.

¹⁷⁵ Vö. 59-60. pont.

VII.8. Csekély jelentőség

184. Tekintettel arra, hogy a feltárt magatartás a magyar és az uniós vertikális csoportmentességi rendeletek szerinti különösen súlyos, a továbbeladási ár rögzítésére irányuló vertikális korlátozást valósított meg, így a vizsgált magatartásra az Európai Bizottság De minimis közleményének, illetve 2017. június 13-tól a Tpvt. 13. §-ának csekély jelentőségre vonatkozó kivétele a piaci részesedés mértékétől függetlenül nem alkalmazható.
185. A 2017. június 13-át megelőző időszak tekintetében ugyanakkor megállapítható, hogy a továbbeladási ár rögzítése a Tpvt. 13. §-a alkalmazásában nem minősült csekély jelentőséget kizáró korlátozásnak, így ezen időszak vonatkozásában a piaci részesedések vizsgálандók. A feltárt tényállás alapján az eljárás alá vont piaci részesedése a 2015 – 2017. január 13. közötti időszakban a szénsavmentes gyümölcsös italok piacán meghaladta a 10%-ot, a szénsavas üdítőitalok és az ízesített vizek, ásványvizek piaci szegmensében ugyanakkor jóval ez alatt alakult (míg a jegesteák és a tömény alkoholos italok szegmensében ebben az időszakban az eljárás alá vont még nem volt jelen). Az alkoholmentes italtermékekre vagy az italtermékek összességére vonatkozó piaci részesedési adat nem áll rendelkezésre, de az eljárás alá vont egyes szegmensekben feltárt piaci súlya, továbbá a szegmensek egymáshoz viszonyított jelentősége alapján nem zárható ki, hogy a több termékkategóriát is magába foglaló piacmeghatározás esetén az eljárás alá vont részesedése 10% alattinak bizonyulna. Mindezek alapján – az érintett piac meghatározásával és az esetleges tágabb piacon fennálló részesedésekkel kapcsolatos bizonytalanságok miatt az eljáró versenytanács a 2017. január 13. előtti időszak tekintetében a Tpvt. 11. § valószínűsíthető megsértésére vonatkozó részében az eljárást a Tpvt. 60/A. § alapján megszünteti, mivel a rendelkezésre álló adatok alapján e tekintetben nem állapítható meg, hogy a magatartás jogsértő-e, és az eljárás további folytatásától sem várható eredmény.

VII.9. A nagykereskedelmi partnerekkel kapcsolatos magatartás értékelésének összegzése

186. Az eljáró versenytanács tehát megállapítja, hogy a Maspex Kft. egységes, folyamatos, versenykorlátozó célú jogsértést valósított meg, amikor az általa forgalmazott különböző italtermékek nagykereskedelmi partnereknek történő értékesítése során 2015-től 2023. április 17-ig az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdés a) pontjába és 2017. június 13-tól 2023. április 17-ig a Tpvt. 11. § (2) bekezdés a) pontjába ütközően minimális viszonteladási árak meghatározására vonatkozó megállapodást kötött, illetőleg erre irányuló, ennek betartatását szolgáló magatartást tanúsított. E jogsértés elkövetését az eljárás alá vont egyezségi nyilatkozatában maga is elismerte.
187. Az európai joggyakorlattal összhangban ugyanis a Tpvt. és az egyezségi eljárásról szóló, a 2/2018. számú közleménnyel módosított 10/2017. számú közlemény lehetővé teszi az egyezségi nyilatkozatok bizonyítékként való felhasználhatóságát, hiszen kifejezetten rendelkezik arról, hogy az csak jogszerű visszavonás esetében nem vehető figyelembe, illetve, hogy amennyiben az egyezségi eljárás az ügyfélnek felróhatóan befejeződik vagy

megszakad, vagy a nyilatkozatot jogszerűtlenül vonja vissza, az bizonyítékként (továbbra is) felhasználható.¹⁷⁶

188. Az Európai Bizottság gyakorlatában szintén felhasználja bizonyítékként az egyezségi elismerő nyilatkozatokat.¹⁷⁷

189. A Kúria joggyakorlata¹⁷⁸ értelmében továbbá „[a] jogsértést elismerő egyezségi nyilatkozatban foglaltak nem csak az azt tevő, hanem a jogsértésben részt vevő, eljárás alá vont más vállalkozás esetében is a jogsértést alátámasztó, hiteles bizonyítékként felhasználhatók.” Ez összecseng az európai bíróságok ítélezési gyakorlatával is.¹⁷⁹

VII.10. A közvetlen Horeca együttműködéssel kapcsolatos magatartás értékelése

190. Az eljáró versenytanács az eljárást az egyes vendéglátóipari egységeket üzemeltető vállalkozásokkal kötött megállapodásokat érintő részében a Tptv. 60/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján ugyancsak megszünteti, mivel a feltárt tényállás tükrében az a következtetés vonható le, hogy az ezen partnerekkel létesített üzleti kapcsolatok nem feltétlenül az eljárás alá vont nagykereskedelmi szerződéseivel azonos mintákon alapultak, és kellő olyan korabeli irati bizonyíték sem áll rendelkezésre, ami alapján a tényleges piaci magatartás vagy a partnerekkel folytatott egyeztetések fényében alappal

¹⁷⁶ A Tptv. 73/A. § (5) bekezdése értelmében: „Az egyezségi nyilatkozat a határozattal szembeni jogorvoslati határidő leteltéig és kizárólag akkor vonható vissza, ha az eljáró versenytanács előzetes álláspontjának, illetve azt követően határozatának tartalma az egyezségi nyilatkozatban foglaltaktól érdemben eltér, ideértve azt az esetet is, ha a kiszabott bírság összege a (3) bekezdés c) pontja szerinti összeget meghaladja. Ebben az esetben a (3) bekezdés a) pontja szerinti elismerő nyilatkozat bizonyítékként nem vehető figyelembe.”. Lásd továbbá az egyezségi eljárásról szóló közlemény 90. és 93. pontjait.

¹⁷⁷ Erre nézve lásd például a Bizottság döntését a Case COMP/38866 – Animal Feed Phosphates ügyben, melynek 52. pontja értelmében „The Commission relies on the whole body of evidence, including the clear and unequivocal acknowledgements by the settling parties of the facts and the legal qualification thereof contained in their settlement submissions, confirmed by them in their respective replies to the Statement of Objections.” (https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/38866/38866_1676_3.pdf), illetve C(2015) 432 final sz. döntését az AT.39861 – Yen Interest Rate Derivatives ügyben, melynek 97. pontja és annak a 86. lábjegyzete szerint: „In line with point 35 of Commission Notice on the conduct of settlement procedures ... the Commission has granted ICAP access to the settlement submissions made in this case. These submissions, including the acknowledgements contained in them, are corporate statements made by the relevant parties on the basis of [...]. The acknowledgements in the relevant settlement submissions corroborate the evidence on the file and are as such relied on by the Commission throughout the present Decision.” (https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39861/39861_4230_3.pdf)

¹⁷⁸ Ld. a Kúria Kfv.VII.38.167/2021/15. számú részítéletének 93. pontját (VJ/77/2016.), illetve a Kf.II.37.959/2018/14. számú határozatának 66. pontját, Kf.V.39.062/2020/4. számú ítéletének 50. pontját, Kfv.I.37.452/2023/3. sz. ítéletének 163., 238. pontját.

¹⁷⁹ Ld. az Európai Unió Törvényszékének T-433/16. számú Pometon ügyben hozott ítélete indokolásának 92-93. pontjait. „Az vitathatatlanul egyértelmű, hogy a jelen ügyben az, hogy a szóban forgó kartellben részt vevő négy vállalkozás elismerte vétkességét, olyan körülmény, amely szoroson és elkerülhetetlenül kihathat az ugyanazon kartellben való részvétellel gyanúsított ötödik vállalkozás, vagyis a Pometon részvételével kapcsolatos tényekre. Ugyanakkor ha egy vállalkozás szabad belátása alapján úgy dönt, hogy a hibrid eljárást választja, ahelyett hogy vitarendezési beadványt terjesztene a Bizottság elé, nem állíthatja az ártatlanság vélelmének tiszteletben tartására hivatkozva azt, hogy a Bizottság mint a versenyszabályok tiszteletben tartására köteles hatóság, a vitarendezési határozatban teljes mértékben köteles figyelmen kívül hagyni a megállapodást kötő más vállalkozások által elismert egyes olyan tényeket, amelyek bár a vitarendezési eljárásban részt nem vevő felperes magatartásaira vonatkoznak, mégis relevánsak az említett kartell egésze fennállásának értékelése szempontjából.”

feltehető lenne, hogy a Maspex Kft. a Horeca partnerekkel is hasonló megállapodást kötött volna. Mindezekre tekintettel az eljárás során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg, hogy a magatartás jogsértő-e, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

VII.11. Jogkövetkezmény

191. Az eljáró versenytanács a jogsértés jellegére és kiterjedtségére, időtartamára tekintettel versenyfelügyeleti bírság kiszabását látja indokoltnak az eljárás alá vonttal szemben.
192. A bírságösszeg megállapítása során az eljáró versenytanács a Tpv. rendelkezései mellett a GVH által a bírságolás kapcsán követett illetve a jövőben követni kívánt joggyakorlatot összefoglaló, a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa Elnökének 1/2021. számú közleményével egységes szerkezetbe foglalt, 1/2020. számú, a versenykorlátozó megállapodásokra és összehangolt magatartásokra, a gazdasági erőfölénnyel való visszaélésre, valamint a jelentős piaci erővel való visszaélésre vonatkozó tilalmakba ütköző magatartások esetén a bírság összegének megállapításáról szóló közleményére (a továbbiakban: Bírságközlemény) volt tekintettel.
193. A Bírságközlemény 8. pontja szerint az érdemi bírság meghatározásakor a GVH főszabályként a jogsértő vállalkozás által a jogsértés időtartama alatt az érintett piacon elért vagy becsült – releváns – forgalom jogsértés súlyától függő mértékét veszi alapul. Ez biztosítja, hogy a jogsértéssel elért előnyhöz vagy okozott hátrányhoz, és a jogsértés időtartamához leginkább igazodó mértékű szankció kerüljön kiszabásra.
194. A Bírságközlemény 9. pontja értelmében a jogsértés súlyának értékelésekor a GVH a verseny veszélyeztetettsége körében veszi figyelembe a magatartás típusát. A GVH különösen súlyos jogsértésként tekint a Tpv. 13. § (3) bekezdésében meghatározott magatartásokra.
195. Végül a Bírságközlemény 10. pontja alapján a végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége értékelése során a jogsértés tényleges, illetőleg valószínűsített és/vagy potenciális hatását és azt is értékelheti a GVH, hogy a magatartás milyen mértékben valósult meg ténylegesen. Ezt befolyásolhatja továbbá a releváns piac, a termék és a vevők egyéb jellemzői, továbbá a jogsértés esetleges további hatása.

A jogsérelem súlya és a jogsértő állapot időtartama

196. A jelen ügyben az eljáró versenytanács releváns forgalomként a Maspex Kft. által a jogsértéssel érintett időszak utolsó teljes évében (azaz 2022-ben) az alkoholmentes italtermékek nagykereskedelmi értékesítéséből realizált nettó árbevételt vette figyelembe. Az eljáró versenytanács ezen megközelítést azért tartotta jelen ügyben megfelelőnek a jogsérelem súlyának kifejezésére, mert bár a jogsértés több éven át megvalósult, de a termékkör és a nagykereskedelmi ügyfélkör folyamatosan bővült, és kb. erre az időszakra érte el a legnagyobb kiterjedtségét, illetve mivel a jogsértés megállapíthatósága az időszak egy részében csak a szerződéses rendelkezéseken alapult, de azok tényleges alkalmazásáról az időszak egészére nézve nem állnak rendelkezésre bizonyítékok.
197. A fentieknek megfelelően a figyelembe vett releváns forgalom [ÜZLETI TITOK].

198. A verseny veszélyeztettségét elsősorban a jogsértés jellege befolyásolja. A versenyt legsúlyosabban veszélyeztető jogsértések csoportjába tartoznak a Bírságközlemény 9. pontja szerint a Vertikális rendelet 4. cikkében nevesített különösen súlyos vertikális korlátozások, ezért az eljáró versenytanács a Bírságközleménnyel összhangban a lehetséges tartomány felső zónájába eső pontszámot adott e körben, figyelemmel ugyanakkor arra is, hogy a jelen esetben nem egy „kőkemény” horizontális kartellról van szó, noha a versenynek elsősorban az ár dimenziója volt érintett a korlátozások által.

A jogsértő piaci helyzete

199. A jogsértés piaci hatása körében a Bírságközlemény 12. pontja kimondja, hogy a vállalkozás(ok) piaci helyzete alapvetően a szóban forgó vállalkozás, a Tpv. 11. §-ába, illetve az EUMSZ. 101. cikkébe ütköző magatartás és közös erőfölénnyel való visszaélés esetén pedig a vállalkozások együttes érintett piaci részesedésétől függ, de a GVH ugyancsak figyelembe vesz egyéb tényezőket is, így a vállalkozás(ok) piaci erejét meghatározó egyéb körülményeket (például a piac támadhatóságát vagy azt, hogy új belépő-e a vállalkozás). Ennek megfelelően a jelen eljárásban az eljáró versenytanács figyelemmel volt arra, hogy az eljárás alá vont az italféleségek széles portfólióját kínálja, és a piac egy ismert, jelentős szereplője, de részesedése egyik szegmensben sem kiemelkedő.

200. Mindezek alapján az eljáró versenytanács a fentiekben számszerűsített releváns forgalom 9%-át vette figyelembe, azaz [ÜZLETI TITOK] Ft-ot.

Jogsértéssel elért előny

201. A jogsértéssel elért előny számszerűsítéséhez a jelen eljárásban nem állt rendelkezésre elegendő információ, így attól az eljáró versenytanács eltekintett.

A magatartás felróhatósága

202. A Bírságközlemény 13-16. pontjai értelmében a GVH súlyosító körülményként veszi figyelembe a pusztán a jogszabálysértés elkövetésében megnyilvánuló szintet meghaladó mértékű felróhatóságot. Magasabb fokú felróhatóságra utalhat, ha a vezető tisztségviselők (is) érintettek a jogsértés elkövetésében, valamint súlyosító körülményként értékelhető a szervező, vezető szerep, a más vállalkozásokkal szembeni megtorló intézkedések vagy kényszer alkalmazása. Szintén figyelembe vehető szempont, hogy adott vállalkozás a jogsértést végrehajtotta-e, esetleg azt versenyző magatartás tanúsításával elkerülni igyekezett, illetőleg hogy a jogsértéssel a versenyfelügyeleti eljárás megindításának hatására vagy akár már azt megelőzően felhagyott.

203. A jelen esetben az eljáró versenytanács összességében kis fokú súlyosítást lát indokoltnak, mivel a viszonteladási ár megkötése tekintetében kiforrott a joggyakorlat, ugyanakkor a Maspex Kft. az eljárás indítását követően önként felhagyott a kifogásolt gyakorlattal (módosította szerződéses gyakorlatát).

A jogsértő magatartás ismételt tanúsítása, gyakorisága

204. Az eljárás alá vont nem minősül visszaesőnek.

Egyéb szempontok: külső körülmények, elrettentés, törvényi maximum, vállalkozáscsoporti felelősség

205. Az eljáró versenytanács az egyéb körülmények között kiemelt súlyú enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy a magatartás elsődlegesen az alkoholmentes termékek akciós értékesítése tekintetében valósult meg a gyakorlatban, és – az eljárás alá vont által csatolt, az aktuális akciós árak és a Maspex Kft. által elvárt minimum árak alakulását bemutató táblázatok tanúsága szerint – feltehetőleg még e körben sem érvényesült teljes körűen.

206. Az enyhítő és súlyosító körülmények együttes mérlegelésével az eljáró versenytanács a releváns forgalom alapján adódó összeget csökkentve a bírság kalkulált összegét 479.930.760 Ft-ban állapítja meg.

207. A fenti bírságösszeg nem haladja meg az eljárás alá vont (illetve vállalkozáscsoportja) előző évi nettó árbevételének 10%-át kitevő törvényi maximumot. Emellett, az eljáró versenytanács egyéb okból sem látta szükségesnek a fentiek alapján adódó számított bírság korrekcióját.

Az eljárást segítő együttműködő magatartás

208. Az eljáró versenytanács az egyezségi eljárásban való részételére és az egyezségi nyilatkozat benyújtására tekintettel – az eljárás alá vonttal létrejött közös állásponttal összhangban, figyelemmel az ügy bonyolultságának fokára, az egyezség eljárás lefolytatásának felgyorsításához való hozzájárulására, illetve az eljárás alá vont méretére – a Maspex Kft.-re kiszabandó bírság mértékét 25%-kal csökkentette.

Megfelelés

209. Az eljárás alá vont benyújtotta¹⁸⁰ a 2023 májusában a jelen eljárásra és a VJ/9/2023. számú ügyre tekintettel bevezetett megfelelési programját, és vállalta annak további 2 évig történő fenntartását, mire tekintettel kérte a bírság 5%-os mértékű csökkentését. A megfelelési program részét képezi egy szabályzat és belső eljárásrend, valamint egy versenyjogi kézikönyv, amely részletesen kitér a viszonteladási árak rögzítésével kapcsolatos versenyjogi szabályokra is. Sor került megfelelési tisztviselő kinevezésére, és az érintett munkavállalók évente oktatásban is részesültek.

210. Az eljáró versenytanács a beadvány áttekintését követően, a Maspex Kft. pontosító adatszolgáltatására¹⁸¹ is figyelemmel megállapította, hogy az utólagos megfelelési program a Bírságközleményben foglalt általános elvekkel összhangban került kialakításra, így arra tekintettel a bírságot 5%-kal csökkentette, egyidejűleg előírva a program további 2 évig történő fenntartását, működtetését.

¹⁸⁰ VJ/50-362/2022.

¹⁸¹ VJ/50-370/2022., VJ/50-372/2022.

A megállapított bírság

211. A fentebb részletesen kifejtettekre tekintettel az eljáró versenytanács a Maspex Kft.-vel szemben – lefelé kerekítést követően – 335.950.000 Ft összegű versenyfelügyeleti bírságot szab ki.

VIII.

Eljárási kérdések

212. A GVH hatáskörét a versenyfelügyeleti eljárásra a Tpvt. 45. §-a, az EUMSZ. 101. cikke tekintetében az 1/2003/EK rendelet 5. cikke, valamint a Tpvt. 33. §-ának (3) bekezdése, illetékességét a Tpvt. 46. §-a állapítja meg.
213. A Tpvt. 62/C. §-a értelmében a pénzfizetési kötelezettség teljesítésére halasztás vagy részletekben történő teljesítés kérelmezhető, ha a kötelezetten kívül álló ok lehetetlenné teszi a határidőre való teljesítést, vagy az számára aránytalan nehézséget jelentene.
214. A Tpvt. XII/A. fejezete rendelkezik a Gazdasági Versenyhivatal döntésének végrehajtásáról. A Tpvt. 84/A. § alapján a végrehajtásra a fejezetben nem szabályozott kérdésekben az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a végrehajtást a vizsgáló rendeli el.
215. A Tpvt. 84/C. §-a értelmében ha a kötelezett pénzfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, illetve az állam által előlegezett költség után a megelőlegezés időtartamára az adózás rendjéről szóló törvény szerinti késedelmi pótlékkal azonos módon számított mértékű késedelmi pótlékot fizet.
216. Az Ákr. 133. §-a értelmében a végrehajtást – ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik – a döntést hozó hatóság, másodfokú döntés esetén pedig az elsőfokú hatóság rendeli el. Az Ákr. 134. §-a értelmében a végrehajtást – ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben helyi önkormányzat rendelete másként nem rendelkezik – az állami adóhatóság fogatosítja.
217. A Tpvt. 81/A. §-a alapján a jogorvoslatra az e fejezetben nem szabályozott kérdésekben az Ákr. rendelkezéseit kell alkalmazni. Az Ákr. 112. § szerint a hatóság határozata ellen önálló jogorvoslatnak van helye, a 113. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási per kérelemre induló jogorvoslati eljárás. A 114. § (1) bekezdése szerint az ügyfél – az önálló fellebbezéssel nem támadható végzések kivételével – a véglegessé vált döntés ellen közigazgatási pert indíthat.
218. A Tpvt. 82. § (5) bekezdése alapján az eljáró versenytanács vagy az eljáró versenytanács előadó versenytanácsstagjának önálló jogorvoslattal támadható végzése a végzés közzétételétől számított nyolc napon belül támadható meg közigazgatási perben.
219. A joggyakorlat értelmében egy okiratba foglalható a határozat és a végzés, illetve több határozat vagy végzés. Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen is jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

220. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 157. §-ának (7) bekezdése szerint, ha jogszabály bírósági felülvizsgálatot tesz lehetővé, azon 2018. január 1-jétől közigazgatási pert kell érteni. A közigazgatási per szabályait a Kp. határozza meg.
221. A Kp. 29. §-ának (1) bekezdése az elektronikus kapcsolattartásra a polgári perrendtartás szabályait rendeli megfelelően alkalmazni. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. §-ának (1) bekezdése szerint a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (a továbbiakban: Dáptv.) alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett minden beadványt kizárólag elektronikusan – a Dáptv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon – nyújthat be a bírósághoz.
222. A Dáptv. 19. § (1) bekezdése alapján elektronikus ügyintézésre köteles az államigazgatási szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet és az ügyfél jogi képviselője.
223. A Dáptv. 19. § (5) bekezdése szerint, ha jogszabály egy nyilatkozat megtétele vonatkozásában az elektronikus kapcsolattartást – vagy az elektronikus kapcsolattartás módját – kötelezővé teszi, az e követelménynek meg nem felelő nyilatkozat – törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott esetek kivételével – érvénytelen.
224. A Kp. 39. §-ának (6) bekezdése szerint – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs. Ugyanakkor a Kp. 50. §-a szabályozza az azonnali jogvédelem iránti kérelmet az alábbiak szerint. Akinek jogát, jogos érdekét a közigazgatási tevékenység vagy az azzal előidézett helyzet fenntartása sérti, a közvetlenül fenyegető hátrány elhárítása, illetve a jogvitára okot adó állapot változatlan fenntartása érdekében a perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságtól az eljárás során bármikor azonnali jogvédelmet kérhet. Azonnali jogvédelem keretében kérhető a halasztó hatály elrendelése is. A kérelem benyújtható a keresetlevéllel együtt is. Ha nem a keresetlevéllel együtt nyújtják be, a kérelmet a bírósághoz kell benyújtani. A kérelemben részletesen meg kell jelölni azokat az indokokat, amelyek az azonnali jogvédelem szükségességét megalapozzák, és az ezek igazolására szolgáló okiratokat csatolni kell. A kérelmet megalapozó tényeket valószínűsíteni kell.
225. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 37. § (1) bekezdése szerint a bírósági eljárásért az Itv.-ben megállapított illetéket kell fizetni.
226. Az Itv. 45/A. § (2) bekezdése alapján az illeték alapjára a 39-41. §§-ban foglaltakat, az illeték mértékére a 42. §-ban foglaltakat kell alkalmazni a marasztalási perben, valamint akkor, ha az eljárás tárgya adó-, illeték-, adójellegű kötelezettséggel, társadalombiztosítási járulék- vagy vámkötelezettséggel, versenyfelügyeleti ügygel, sajtótermékkel és a panaszügyek kivételével mediaszolgáltatással, továbbá elektronikus hírközléssel vagy közbeszerzéssel kapcsolatos.
227. Az Itv. 62. § (1) bekezdés h) pontja alapján a közigazgatási bírósági eljárásban a felet illetékfeljegyzési jog illeti meg. Az Itv. 59. § (1) bekezdése szerint az, akit tárgyi

illetékfeljegyzési jog illet meg, mentesül az illeték előzetes megfizetése alól. Ilyen esetben az fizeti az illetéket, akit a bíróság erre kötelez.

Budapest, 2026. június 3.

Váci Nóra
előadó versenytanácsstag

dr. Ay Zoltán Nándor
versenytanácsstag

dr. Pánczél Márk
versenytanácsstag